

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXV Kaina 25 c.

PIRMADIENIS — MONDAY, RUGSEJIS — SEPTEMBER 14, 1981

Nr. 214

„AUŠRA“ Nr. 17 (57)

Moralinis ultimatus TSRS vyriausybei

(Tėsinys)

Žmoniškumui ištikimas žmogus ar tauta i kita, jai neagresyvia tautą ar jos narius žvelgia be jokios neapykantos. Dar daugiau — jei kuris žmogus ar tauta yra kokių nors jėgų įstumas i beteišikumo būklę, jis kaupia visas pastangas, kad iš šios nenormalios, iš vargo ar pusiau vargo būklės kita išvaduotų. Nacistinė ideologija besivadovaujantis žmogus ar tauta i kitą tautą ar jos narius nuolatos žvelgia taip, kaip viena plėšri gyvūnų rūšis žvelgia i kitą gyvūnų rūšį — su zoologine neapykanta. Štai kodėl nacizmas ir žmoniškumas — dvi nesutaikomos priešingybės. Nacistinei ideologijai ištikimas žmogus ar tauta negali pakeisti net tokios „skriaudos“, jei bent viena kaimyninė gyventojų skaičiumi mažesnė tauta yra ne jos vergijoje ar nėra tapusi bent jos vasalu, ir moraliai dalyku laiko tik tai, kad duoda šurkšties, bukos fizinės jėgos pergale prieš kitą tautą ar jos nari.

Vykdydami planingos agresijos aktus prieš žmonių ir tautų pagrindines teises, prieš taiką, prieš milijardų žmonių laisvę kaip ir prieš žmoniškumą bendrai, nacistai savo veiklą iš vienos pusės nuolatos kruopščiai dangsto skambiais šūkiais, šmaikščiomis frazėmis bei saldžiais pažadais, o iš kitos pusės — be perstojo varo

plačią klastingų veiksmų, grasinimo, šantažo, šmeižto moralinio nuginklavimo kompaniją, šaltųjų ir karštųjų karų vedimo sekciją. Nors nacizmas yra kraštutiniausia žmogiškojo nekultūringumo forma, tačiau tikrieji, labiausiai agresyvūs imperialistai visada lieka ištikimi tik šiai ideologijos rūšiai, tik šiai iš visų labiausiai reakcinei pasaulėžiūrai.

II

Ypatingai sunkia nacizmo forma sirgo jau carinės Rusijos vadovaujantieji sluoksniai bei didelė rusų tautos dalis. Tik tai to dėka Rusijai, vieninteliui iš Europos šalių, pavyko ilgiausiai išsaugoti baudžiavą ir kitas vergijos formas. Carinė Rusija ne veltui buvo vadinama tautų kalėjimu. Jokioje kitoje Europos šalyje 19 a. pabaigoje nebuvo tokios tautinės prieštautos kaip čia. Šioje didžiulėje vergijos pagrindais tvarkomoje imperijoje taip 100 nerusiškų tautų buvo išnaudojamos ekonomiškai, sistematingai buvo persekiojamos jų tautinės kultūros, religijos, kalba. Jokioje kitoje Europos valstybėje nebuvo rodoma tiek neapykantos ir paniekos „kita-tautičiams“, t. y. nerusiškoms tautoms. Niekur kitur tautos nebuvo kultūriškai taip nuo pasaulio izoliuojamos — kaip čia.

(Bus daugiau)

Prancūzijos prezidentas Francois Mitterrand atvyko i Londoną pasitarti su Britanijos premjere Margaret Thatcher. Tai pirmasis judvieju oficialus susitikimas. Bus svarstomi Vakarų-Rytų santykiai, Europos Rinkos problemos ir kiti klausimai.

Popiežiaus žodis už teisingą taiką

Roma. — Susitikdamas su 15 tūkstančių maldininkų iš daugelio pasaulio kraštų, praėjusį sekmdienio vidurdienį popiežius Jonas Paulius II viso pasaulio tautas bei vyriausybes ragino nutraukti branduolinio ginklavimosi varžybas, kurios veda pasaulį i visuotinį susinaikinimą. Šv. Tėvas priminė, kad prieš 42-jus metus rugsėjo 1 dieną kilęs antrasis pasaulinis karas buvo kaip tik tokių ginklavimosi varžybų vaisius...

Pirmųjų atominių bombų sunaikinti Nagasaki ir Hirošimos miestai yra rūstus įspėjimas visom tautom, visom ideologijom ir sistemom, visom valstybėm ir ginkluotom pajėgom, kad reikia sustabdyti ginklavimosi varžybas ir dėti visas pastangas, kad visom pasaulio tautom būtų užtikrinta teisinga taika. Bažnyčia panaudoja visą savo įtaką, visas savo institucijas auklėdama žmoniją teisingai taikai. Bažnyčia nuolat meldžiasi už taiką. Maldą už taiką Bažnyčia kartoja kiekvienose šv. Mišiose tarp „Tėve mūsų“ maldos ir Komunijos.

Savąjį taikos kvietimą šv. Tėvas pakartojo šešiomis įvairiomis kalbomis, sveikindamas atskirų tautų maldininkų grupes. Maldininkų būrioje ir ši kartą buvo keletas lietuvių.

Salvadoro kairieji tikisi paramos

New Yorkas. — Amerikoje lan kosi Salvadora kairiųjų jėgų politinis vadovas Guillermo Manuel Ungo. Jis yra Demokratinio Revoliucijos Fronto pirmininkas. Jorijiai su Vakarų Europos socialdemokratų partijomis yra seni ir tvirti.

Ungo pasakė korespondentams, kad Salvadore nei kairiosios jėgos, nei vyriausybė neturi vilčių laimėti, todėl reikėtų sėsti prie derybų stalo. Prancūzijai ir Meksikai paskelbus diplomatinį kairiųjų jėgų pripažinimą, panašią poziciją greit užims daugiau valstybių: Olandija, Belgija, Jugoslavija ir keli Skandinavijos kraštai. Salvadora kairiosios jėgos jau yra gavusios finansinės paramos iš Vokietijos ir Austrijos socialdemokratų, pasakė Ungo. Amerika irgi turėtų patikrinti savo pozicijas ir siekti derybų keliu išspręsti Salvadora padėtį, nes karinis sprendimas neįmanomas.

Lenkijoje pabrango duonos kainos

Varšuva. — Lenkijos darbininkų „Solidarumui“ švenčiant savo įsisteigimo metines, Lenkijoje nuo rugsėjo 1 d. išgaliojo naujos maisto produktų kainos. Duona kainuoja triskart daugiau, miltai pabrango dvigubai. Stėbotojai nurodo, kad praityje maisto kainų pabrangimas visada sukeldavo riaušes, neramumus. Ši kartą lenkai, nors ir nepritarė naujomis kainoms, priima jas kaip neišvengiamą blogybę. Kai kurie ekonomistai tvirtina, kad Lenkija i ekonomini katastrofą ir atvedė Gierko valdžios baimė pakelti nerealistiskai žemas kainas kurių maisto produktų kainas. Vyriausybė išleido milijonus zlotų subsidijoms, kad tik lenkai būtų ramūs.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Senatas penktadienį vienbalsiai patvirtino algų pakėlimus karinių jėgų nariams. Pakėlimai siekia tarp 7 ir 22 nuoš. Didžiausius algų padidėjimus gaus puskarininkiai, seržantai, kurių daugiausia trūksta kariuomenės daliniuose.

— Švietimo departamentas paskelbė, jog sustabdomos lėšos Chicago juodųjų organizacijai PUSH, kuriai vadovauja rev. Jesse Jackson. Jis gaudavo 825,000 dol. jauniems juodiems studentams skatinti. Iš kitų departamentų ši organizacija irgi gaudavo lėšų, viso apie 5.6 mil. dol. Blogiausia, kad organizacija neleidžia federalinėms įstaigoms patikrinti, kur tie pinigai eina.

— Arizonos teisme, kur teisiamas Richard Kleindienst, buvęs valstybės prokuroras, jis prisipažino gavęs 125,000 dol. už savo patarnavimus ir ryšius su Tymsterių unijos prezidentu.

— Žemės ūkio departamentas paskelbė, kad šiemet bus labai geras žemės riešutų derlius ir laukiama jų atpigimo.

— Baltieji Rūmai užsakė porcelano lėkščių ir kitų indų komplektą, kuris kainuoja 209,508 dol. Ponia Nancy Reagan pareiškė spaudai, kad Baltiesiems Rūmams labai reikia naujų indų.

— Paskutinis prezidentas, praplėts indų kolekciją, buvo prez. Trumanas 1951 m. Indai bus perkami ne federalinės vyriausybės lėšomis, bet iš Baltųjų Rūmų istorinės draugijos surinktų lėšų.

— Paryžiuje paskelbta, kad bendroje su sovietais kosmonautais erdvės kelionėje skristi parinktas prancūzas lakūnas pulk. leit. Jean Loup Chretien, 41 m.

Vokietijų ryšiai

Berlynas. — Rytų Vokietijos komunistų partijos vadovas Erich Honecker tarėsi su Vakarų Vokietijos pasiuntiniu Rytų Berlyne Klaus Boelling. Spėliojama, kad pasitarimai liečia numatomą Honeckerio susitikimą su V. Vokietijos kancleriu Helmutu Schmidt, kuris su Honeckeriu dar nėra turėjęs formalios konferencijos, nors jiems teko susitikti įvairiuose tarptautiniuose suvažiavimuose.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

KRIZĘ NUGALĖTI GALIMA TIK DARBU

Lenkijos katalikų primo Glampo žodžiai

Varšuva. — Apie 300 tūkstančių maldininkų iš visos Lenkijos buvo susirinkę Cėnstakavo Dievo Motinos šventovėje švenčiausios Mergelės Marijos — Lenkijos globėjos šventės proga. Pagrindinė pamaldom vadovavo Krokuvos arkivyskupas kardinolas Macharskis, su kuriuo šv. Mišias koncelebravo 30 vyskupų ir keli šimtai kunigų. Pamaldų metu kalbėjo naujasis Lenkijos primas Varšuvos arkivyskupas Josef Glamp. „Visi sąžiningi lenkai gerai žino, pažymėjo arkivyskupas, kad susidariusią krizę galima nugalėti tikta darbu. Bet iš kitos pusės, darbininkas turi matyti savo darbo vaisius. Tik tada jis bus pasirėngęs negailėti pastangų, bus pasirėngęs priimti kainų pakėlimą ir, reikalui esant, aukotis Tėvynės labui“.

Egiptas pritaria savo prezidentui

Kairas. — Egipto vyriausybė paskelbė, kad tautinis referendumas 99.45 nuoš. patvirtino prezidento Sadato „procedūras ir principus“, kertant smūgį prieš vyriausybę išėjusiom religinė grupėm ir politinėm partijom. Kaip žinoma, praėjusią savaitę buvo uždaryti 7 laikraščiai, suimti 1,536 žmonės. Balsavime dalyvavo 92 nuoš. turinčių balsavimų teisę.

Kaire policija lazdomis ir ašarinėmis dujomis turėjo išardyti kelias piktas demonstracijas, daugiausia fundamentalistų musulmonų, kurie, dauždami paroduotųjų langus, šūkavo „Alachas yra didis“.

Egipto vyriausybė laikinai uždarė Amerikos ABC televizijos biurą Kaire. Vienas korespondentas buvo išstremtas už neteislingus reportažus, už Egipto gyvenimo vaizdų iškreipimą. Kaip žinoma, reporteris Harper paltygino Sadatą su buv. Irano šachu.

Pradės spausdinti „pigėsnį“ dolerį

Washingtonas. — Amerikos dolerio vertė nukrito ir banknotų spausdinimo biuras pasiūlė vyriausybei pakeisti dolerio spausdinimo būdą, taupant pinigų. Paalginus su dolerio verte 1967 m., jis dabar vertas 36 centus. Pini-gų padirbėjai jau seniai nutarė, kad dolerio padirbinėti „neapsimoka“. Jie, paprastai nespausdinna ir penkių dolerių banknotų, pradėdami nuo 20 dol.

Jei dolerius bus imta spausdinti paprastu fotostatinu būdu, bus kasmet sutaupoma tarp 3 ir 5 mil. dolerių, pareiškė graviravimo biuro planavimo viršininkas Peter Daly. Kol kas susilaikoma nuo 5 iki 10 dol. spausdinimo fotostatinu būdu, nes sutaupyti pinigai „nepadengtu“ padirbimo rizikos.

Pabėgo tuneliu

Vakarų Vokietijos pasienio sargyba praneša, kad dviem Rytų Vokietijos jaunuoliam — 17-ros ir 18-kos metų amžiaus — pasisekė pabėgti i Vakarų Vokietiją požeminiu tuneliu, kur jie patys išsikasė apie 70-ties centimetrų gilumoje miške netoli Kassello.

KALENDORIUS

Rugsėjo 14 d.: Maternas, Notburga, Elzsvina, Asta.

Rugsėjo 15 d.: Nikodemus Melitina, Vismantas, Nautinga. Saulė teka 6:27, leidžiasi 7:06.

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 75 L, naktį 60 L.

KIEK PASAULYJE GYVENA INVALIDŲ?

New Yorkas. — Pagal naujausius statistinius duomenis, apie dešimt procentų visu pasaulio gyventojų yra palieti fizinio ar protinio invalidumo. Apskaičiuojama, kad dabartiniu metu chroniški ligonį — invalidų skaičius pasaulyje siekia 450 milijonų, kurių tarpe yra 136 milijonai vaikų, turinčių mažiau negu 15-ka metų amžiaus. 80 procentų pasaulio invalidų gyvena ūkiniai besivystančiuose kraštuose. Prie invalidų skaičiaus pridėdant dar jų artimuosius, slaugytojus, globėjus, apskaičiuojama, kad invalidumo problema vienoki ar kitoki būdu paliečia apie 25-kis procentus pasaulio gyventojų. Jung-

tinių Tautų Organizacija, paskelbusi šiuos metus Tarptautiniais Invalidų Metais, siekia atkreipti pasaulio viešosios nuomonės dėmesį i invalidų problemas apimti, drauge kviesdama imtis veiksmingesnių priemonių kovoje prieš invalidumą sukeliančias priežastis.

Sovietų „liaudis“ smerkia „Solidarumą“

Maskva. — Sovietų televizija pradėjo skelbti žinias apie masinius darbininkų susirinkimus, kurie pasmerkia Lenkijos „Solidarumą“. Mitinguose priimtose rezoliucijose, atsišaukimuose i lenkus darbininkus smerkiami socializmo priešai, kurie pykina ir provokuoja sovietų darbininkiją. Televizijoje jau parodyti vaizdai iš tokių susirinkimų Leningrade, Maskvoje.

Maskvos mitingas savo pareiškime skelbia susirūpinimą Lenkijos likimu. Tas rūpestis dar padidėjęs po „Solidarumo“ kongreso. Leningrade priimtas šūkis: „Gėda „Solidarumo“ provokatoriams!“ Pareiškimas klausia lenkų: „Jūs tik pagalvokite ir paklauskite savęs: ar jūs šiandien geriau gyvenate, ar turite ant stalo daugiau maisto, ar jūsų butai šiltesni po tų visų „Solidarumo“ veiksmų ir tariamo susirūpinimo jūsų reikalais?“

Stėbotojai mano, kad šitokie sovietų valdžios organizuojami „liaudies mitingai“ gali reikšti, jog Kremlius jau nutarė įsikišti i Lenkijos laisvėjimą.

Sproginiai Irane

Teheranas. — Irane vėl žuvo aukštasis islamo revoliucijos veikėjas. Pirmą kartą šiame civiliniame kare pasirodė savitūdytės elementas. Tabrizo mieste jaunas vyras priėjo prie maldoms vadovavusio imamo asmeninio atstovo toje provincijoje ajatolos Madani ir susprogdino prie diržo pririštą granatą. Žuvo jis pats, ajatola buvo sunkiai sužeistas ir mirė ligoninėje, žuvo dar šeši arčiau stovėję žmonės, 12 buvo sužeisti.

Ajatola Khomeinis tuoj pasiskyrė Tabrizui kitą savo atstovą, ajatolą Mashkinį. Žuvęs ajatola Madani buvo laikomas svarbiu dvasiškiu, labai geru kalbėtoju. Sakoma, kad jam patvyko nustumti i šalį nuosaikų dvasiškį, daug šalininkų turėjusį ajatolą Shariatmadari, kuris dabar gyvena atsiskyręs, izoliuotas Quamo mieste.

Penktadienį buvo pakeistas Revoliucinės gvardijos viršininkas. Naujasis Mohsen Rezaei esąs artimas naujojo premjero draugas.

Senatorius prieš ginklų pardavimą

Washingtonas. — JAV vyriausybės nutarimas parduoti Saudi Arabijai modernių oro gynybos ginklų jau sukėlė ginčus Kongrese. Vienas energingiausių šio sumanymo priešinkų yra Oregono senatorius Bob Packwood, respublikonas. Jis pasakė spaudai, kad Saudi Arabija jau seniai galėjo įsijungti i Artimųjų Rytų taikos procesą, tačiau to nepadarė, bet nutraukė santykius su Egiptu ir vadovauja arabų šalių boikotui prieš prezidentą Sadatą, Saudi Arabija finansuoja ir Palestinos Laisvinimo Organizaciją, pridėjo senatorius, kuris ragina Senato kolegas atmesti vyriausybės planą, kol Saudi Arabija neparodys pasauliui, kad ji tikrai siekia teisingos taikos.

Socialinė Gerovė

REDAGUOJA JAV LB SOCIALINIŲ
REIKALŲ TARYBOS
REDAKČINIS KOLEKTYVAS

Medžiagą siųsti: J. Šoliūnui
4545 W. 63 Str., Chicago, Ill., 60629

PASISAKYMAS „VIENDRAUGIŲ“ REIKALU

Gerbiamieji!

Noriu pasisakyti dėl vadinamųjų „viendraugių“ lietuviškon bendruomenėn gražinio plano.

Mano manymu, reiktų stengtis lietuviškon bendruomenėn gražinti ne tik jaunus viengungius, bet lygiai ir vedusius, net ir sukūrusius mišrias šeimas. Dėl to „viendraugių“ terminas netinka. Toks terminas ir nereikalingas, nes jis tą grupę išskirtų iš bendros visuomenės, uždėtų tam tikrą antspaudą.

Netikslu būtų sudaryti atskiras tokių atitrikusių jaunų lietuvių grupes su jų komitetais ir atskira veikla. Norime juos gražinti, prijungti, o ne išskirti, kad ir organizuoti. Be to, nuo lietuviškos visuomenės atskilusį lietuvi nepasieks nei skelbimais viešose vietose, nei per laikraščių skiltis. Jis nebūtų atskilęs, jeigu lankytųsi lietuvių renginiuose ir skaitytų lietuvišką spaudą. Mažesnė lietuvių gyvenamose vietovėse tokio mis priemonėmis iš viso nebūtų galima pasinaudoti.

Visose gyvenimo srityse, visų problemų sprendimuose asmenišką kontaktą yra pats geriausias. Ir šiuo atveju toks

kontaktas būtų pats tiksliausias ir sėkmingiausias. Daugiausiai šioje srityje galėtų padaryti Lietuvių Jaunimo sąjunga, nes jaunam žmogui tik jaunas žmogus gali turėti didesnės įtakos. Reiktų sudaryti planus skyriuose ir tokius atitrikčius jaunus lietuvius asmeniškai pakviesti įvairiais atvejais dalyvauti tam tikrame renginyje ar subuvime, o geriausia, prašyti jo pagalbos, nurodant konkretų darbą ar uždavinį. Po kelių tokių uždavinių atlikimo, tas jaunas žmogus pajus konkretaus darbo prasmę, jame atgims lietuviški jausmai ir bendruomeninė pareiga.

Kaip tokius asmeniškąs santykius užmegsti, ar kurie asmenys turėtų tai pradėti, reiktų kiekvienam atvejui suplanuoti, numatyti pažįstamas ar svetimas tam asmeniui turėtų daugiau įtakos, vyrai ar mergina. Visada reiktų išeiti iš toms prielaidos, kad: „tu esi mums labai reikalingas, o ne mes tau; mes prašom tavo pagalbos“. Užmegstą ryšį toliau puoselėjant, tokiems naujiems bendruomenininkams reikia sudaryti sąlygas, kad jie jaustųsi tose grupėse patogiai ir reikalingi.

J.D.

VALGYKLOS PENSININKAMS

Pateikiame sąrašą vietovių, kuriose pensininkams (Senior citizen) ir nedarbingiems miesto gyventojams yra įsteigtos valgyklos, kuriose penkias dienas savaitėje duodami nebrangūs karšti pietūs. Šis sąrašas liečia Chicago pietvakariuose gyvenančius.

Jeigu kas norėtų gauti daugiau informacijų, galima kreiptis tel. 476-8700.

Primenama, kad pietums gauti reikia rezervuoti vietą, paskambinant nurodant vietovės telefoną. Pietų laikas atskirose valgyklose kiek svyruoja, bet daugiausia yra tarp 11 val. ryto iki 1 val. p.p.

Pietvakarių centras
6117 S. Kedzie Ave. — 476-8700

St. Martin's Church, 5838 S. Princeton Ave., tel. 667-9647.
Benton Community Settlement, 3052 S. Grattan Ave., tel. 927-6420.

Our Lady of Good Counsel Church, 3528 S. Hermitage Ave., tel. 847-9453.

St. Gall Church, 5511 S. Sawyer Ave., tel. 925-6842.

Five Holy Martyrs Church, 4327 S. Richmond Ave., tel. 247-9647.

St. Nicholas of Tolentine Church, 3721 W. 62nd St., tel. 735-0772.

Back of the Yards, 1458 W. 51st St., tel. 847-9453.

Southwest Multipurpose Center, 6117 S. Kedzie Ave., tel. 476-8700.

Sacred Heart Church, 7020 S. Aberdeen Ave., tel. 846-4353.

Major Robert Lawrence Apartments, 655 W. 64th St., tel. 874-4666.

Yale Apartments, 6401 S. Yale Avenue, tel. 651-3076.

Zion Hill M. B. Church, 1460 W. 78th St., tel. 723-9862.

Sertoma Club, 4343 W. 83rd St., tel. 585-3040.

Mt. Greenwood Salvation Army, 11355 S. Central Park Ave., tel. 881-9377.

Brainerd Center, 8700 S. Laflin St., tel. 233-5857.

St. Daniel the Prophet Church, 5330 S. Nashville Ave., tel. 229-9620.

Ada Park, 11250 S. Ada Ave., 238-5255.

Julia Gay Memorial Church, 1701 W. Garfield Blvd., tal. 436-2078.

Los Angeles Šv. Kazimiero par. Lietuvių dienoje susitiko. Iš kairės: A. Skirius — žurnalo „Lietuvių Dienos“ leidejas, teis. K. Motušis, S. Motušienė, pianistė R. Apeikytė, sol. V. Zau-nienė, B. Skirienė ir kun. dr. V. Bartuška.

nuot. L. Briedžio

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

DEŠIMTŲKSTANTINĖJE MINIOJE

Sekmadienis, rugpjūčio 16 diena. Vakar vakare tiek vietinius, tiek ir suvažiuosius iš kitur į Pensilvanijos angliakasių Lietuvą atšvęsti 67-sios Lietuvių dienos buvo sujau-dinęs lietus, nes jau nebe pirmi metai, kai tas nelauktas „svečias“ daug žalos padaro tenykščių lietuvių didžiajai metinei šventei. Tačiau šiandien rytą padangė išsigiedrėnusi ir pasirodžiusi saulutė tarsi siunčia dangaus palaimą šiam, gal ir ne taip turtingam, bet gerų nuosirdžių žmonių apgyventam kampeliui.

Kadangi daugumoje vietos lietuvių bažnyčių Mišios buvo atliktos iš vakaro, tad žmonės šimtais ir tūkstančiais į Lakewood parką netoli lietuvių apgyvento Tamaquos miestelio, kur stovi nauja liet. Šv. Petro ir Povilo bažnyčia, važiuoja jau nuo pat ryto. Mano bendrąkeleiviai dar nori pamatyti senąsias anglies kasyklas, kai kurias senąsias lietuvių salas toje srityje. Tad pirmiausia ir važiuojam Ashlando miestelio link, už 5-6 mylių nuo Frackvillės.

Ashland miestelis, nors jame lietuvių parapijos ir nėra, išsistatęs labai gražiam gamtovaizdyje. Kelias vingiuoja pro aukštus kalnus, kurie žaliu mūru iškilę ir aukštumą. O čia, po kelio posūkio, giliam slėny patys miestelis. Šalia jo ir Pioneer buvusios kasyklos, atidarytos turistams. Sumokėjęs vieną kitą dolerį ir aprenkęs specialiais drabužiais, saugojančiais nuo juodų dulkių ir vandens, sėdi į trijų vagonų traukinėlį, kuriuo siaurais labirintais veža į klaukai, juoda gilumą. Turistų daug, vagonėliai sausakimšai užpildyti. Nors temperatūra šiandien lauke apie 90 laipsnių, tačiau, kasyklų labirintais nuriedėjus giliau, temperatūra jau tik 52 laipsniai. Tokia ji čia visą laiką būna pavasario, vasaros ir rudens mėnesiais. O kai lauke būna nulis ar mažiau, ji čia, kasyklų gilumoje, nenukrenta žemiau 42 laipsnių.

Mielas skaitytojai, jei nori pats įsitikinti, kokiose sąlygose dirbo pirmieji lietuviai ateiviai angliakasių, įsteigę tiek savų parapijų, mokyklų, organizacijų, leidę knygas bei laikraščius ir savo aukomis nuosirdžiai rėmę laisvam gyvenimui priskėlusią Lietuvą, atvažiuok į Ashlandą, nusileisk į Pioneer kasyklų gilumą ir pats savo akimis įsitikinsi. O po 45 minučių gan slegiančios kelionės vėl iškils į žemės paviršių ir pamatės saulę bei žalumą, neukį į čia pat įrengtą naujų tėlį muziejų, kuriame atspindi anglies kasyklų ir angliakasių gyvenimas. Tave žiauriai sukrės fotografija, kurioje pamatysi keliasdešimt užmuštų angliakasių karstų, surikiuotų vienoje apylinkės katalikų didelėje Bažnyčioje. Tave sukrės ir kiti vaizdai.

O dabar, porą valandų praleidę Ashlando miestelyje, nauju greitkeliu skubam į Lakewood parką, kur susirinkę anų vargingų angliakasių vaikaičiai ir provalikčiai švęsti savosios tradicinės Lietuvių dienos. Nors dar tik 1 val. p.p. — oficialaus šventės atidarymo laikas, tačiau milžiniškame parke automobilių jau masės. Užsimoki dolerį, nepaisant, kiek žmonių automobilyje yra, gauni bilietėlį su lietuvišku užrašu „Sveikas“ ir tada ieškoti vietos, kur savo „žirgą“ pastatyti. Man kiek geriau, nes valdžios tarnautojo pažymėjimas suteikia ir privilegijų.

Tų žmonių, žmonių masės. Kiek tūkstančių jų čia yra, kasgi suskaitys. Bet tikrai daug. Aplinkui girdisi anglų kalba, tačiau moterys, vyrai, jaunimas pasipuošę tautinių spalvų juostelėmis, įvairiais kaspinais, sagėmis. Tai vis ženkla, kad jie yra lietuvių kilmės, daugumas moka Lietuvos himną, valgo dešras su kopūstais ir kugelį, ir, jei kiek lietuviškai kalba, tai atsako, kad „mamė“ taip kalbėti išmokiusi, bet dabar ji jau mirusi. Ne vienas pasigiria, kad buvo į Lietuvą nuvažiavęs. Įdomi ta žmonių masė Pensilvanijos angliakasių dabartinėje Lietuvoje.

Pats oficialiųjų iškilmių centras didelėje salėje po stogu, talpnančioje apie porą tūkstančių žmonių. Bet kol nueini į salę, dar praeini pro eiles prekystalių: tai visokie lietuvių tautodailės ir gintaro dirbiniai, knygos anglų kalba apie Lietuvą, iš Lietuvos atvežti dailininkų paveikslai. Visko, ko tik nori, čia rasi. Gal labiausiai apstotas ir didžiausia dėmesį patraukia Gintaro Karoso prekystalis su lietuviška bakūze ir eile kitų dirbinių. Ir lietuviškos duonos čia gausi, tik, žinoma, dvigubai brangiau užmokėjęs.

Taigi, tikra lietuviška mugė toji Pensilvanijos Lietuvių diena. Salėje pirmose eilėse apylinkės lietuvių parapijų klebonai (nustebau pamatęs bent penkis labai jaunus veidus jų nyrbas, o stovi kelias valandas eilėse prie maisto parduotuvių. Maisto trūkumui mažinti valdžia pradėjo skatinti privačią žemdirbystę, iš kurios jau dabar ateina 30% respublikos maisto. Tačiau šie privatūs ūkininkai augina ne bulves, kaip tikėtasi, o gėles. Vieną tulpę ar rožę galima parduoti už 3 dolerius.

Toliau „The Economist“ korespondentas rašo, kad pradeda atgyti nacionalizmas, ypač jaunimo tarpe. Daugelis, pvz., nevengia nešioti marškinių su angliškų užrašų: „Latvian power“. Antirusiškumas pasireiškia sovietinių paminklų naikinimu, rusų apmušimu. Valdžia jaučia šią neapykantą ir atkakliai pabrėžia „tarybinį broliškumą“. Tačiau neseniai įvykusiame Latvijos komunistų partijos centro komiteto posėdyje vienas dalyvis atvirai papeikė kitą už prakalbą rusų kalba. Korespondentas baigia straipsnį klausdamas, ar tai ateities rodiklis?

iš kitur. Siemet ją gražiai pajavirino iš Philadelphiais atvykusi taut. šokių grupė „Aušrinė“, vadovaujama E. Radžiaus ir „Apreiškimo“ kvartetas iš Brooklyno. Labai malonų įspūdį padarė vietos lietuvių „Žarijos“ choras, vadovaujamas „Draugo“ bendradarbio Stasio Vaičiaičio. „Žarijos“ choro sudainuota daina „Lietuva brangi“ netrukus radijo bangomis nuskambėjo į Lietuvą.

Lietuvos laisvės kovotojas Vladas Šakalys, prabilęs dešimtūkstantinei miniai, nes jo anglų kalba pasakytus žodžius garsintuvai sklaidė po visą didžiulį parką, kvietė visus gausiai jungtis dėl sovietų kalinamo Amerikos piliečio Vytauto Skuodžio išlaisvinimo. Jo taiklūs, jaudinanys žodžiai giliai paveikė milžinišką minią. Prie parašų rinkimo petijai nuo pat ryto darbavosi iš Scrantono atvažiavę tenykštės LB apylinkės naujosios valdybos pirmininkas Vytautas Petrauskas su žmona ir kiti. Per visą dieną buvo surinkta šimtai, gal ir tūkstančiai parašų, daugybė lapų. Galima drąsiai teigti, kad 67-sios Pensilvanijos Lietuvių dienos pagrindinis akcentas šiomet buvo skirtas Vytautui Skuodžiui, ir Vlado Šakalio pakvietimas pagrindiniu kalbėtoju tiek išvakarėse, tiek patoje Lietuvių dienoje buvo išimtingas bei taiklus sprendimas.

Ta patia proga reikia pabrėžti, kad plati veiklos ėmėsi naujai išrinkta LB Scrantono apyl. valdyba, kurią dabar sudaro pirmininkas V. Petrauskas, D. Krivickienė, J. Vincent ir seselė Virginija Vytell.

Lietuvių dieną švęsti baigėme jau privačiai: pasveitinęjį Mazevillės liet. Aušros Vartų parapijos kleboną kun. Matą Jarašūną, tikrai draugiškos širdies Aukštaitijos sūnų. Iš mielo klebono daug ką patyriau apie šią dieną Pensilvanijos angliakasių Lietuvos būklę. Platesnius įspūdžius ta tema, redaktoriaus Br. Nainio paprašytas, skelbsiu „Pasaulio lietuviųje“.

VL.R.

“THE ECONOMIST” APIE PABALTIJĄ

Londonė leidžiamas savaitinis žurnalas „The Economist“ rugpjūčio 29 laidoje išspausdino straipsnį apie Pabaltijį. Paminėta, kad Vilniuje aktyviai veikia disidentai, leidžiama po grindinė apauda. Teigiama, kad katalikų bažnyčia, kaip Lenkijoje, yra tautinio solidarumo šaltinis.

Daugiausia rašoma apie Latviją. Anksčiau tai buvo skaitoma viena turtingiausių Sovietų Sąjungos sričių, bet dabar ir Latvijoje maisto prduotuvės tuščios. Daug latvių savaitgaliais važiuoja net į Šiaulius pirkti dešrų; kiti nueina į tar-nyrbas, o stovi kelias valandas eilėse prie maisto parduotuvių. Maisto trūkumui mažinti valdžia pradėjo skatinti privačią žemdirbystę, iš kurios jau dabar ateina 30% respublikos maisto. Tačiau šie privatūs ūkininkai augina ne bulves, kaip tikėtasi, o gėles. Vieną tulpę ar rožę galima parduoti už 3 dolerius.

Toliau „The Economist“ korespondentas rašo, kad pradeda atgyti nacionalizmas, ypač jaunimo tarpe. Daugelis, pvz., nevengia nešioti marškinių su angliškų užrašų: „Latvian power“. Antirusiškumas pasireiškia sovietinių paminklų naikinimu, rusų apmušimu. Valdžia jaučia šią neapykantą ir atkakliai pabrėžia „tarybinį broliškumą“. Tačiau neseniai įvykusiame Latvijos komunistų partijos centro komiteto posėdyje vienas dalyvis atvirai papeikė kitą už prakalbą rusų kalba. Korespondentas baigia straipsnį klausdamas, ar tai ateities rodiklis?

Valdžia jaučia šią neapykantą ir atkakliai pabrėžia „tarybinį broliškumą“. Tačiau neseniai įvykusiame Latvijos komunistų partijos centro komiteto posėdyje vienas dalyvis atvirai papeikė kitą už prakalbą rusų kalba. Korespondentas baigia straipsnį klausdamas, ar tai ateities rodiklis?

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$42.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$40.00. Foreign countries \$42.00

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$42.00	\$25.00	\$17.00
Kanadoje (kanadiškais dol.)	\$46.00	\$26.00	\$18.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$42.00	\$25.00	\$17.00
Užsienyje	\$42.00	\$25.00	\$17.00
Kitur — Amerikoje	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Savaitinis	\$28.00	\$17.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuofira. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

Tik pasidaryk asilų, ir kiekvienas ant tavęs kraus maišus.
Vokiečių priežodis.

DR. ZIBUTE ZAPARACKAS

Tel. — 337-1235
AKTŲ LIGOS - CHIRURGIJA
Ofis: 700 North Michigan, Suite 409
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepi, skambinti 374-8004
Prima ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 11:30 val. ryto iki 3 val. popiet.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą; pirmadienį ir ketv. 1:40-7:30; antradienį ir penktadienį 10:40-13:30 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

J O K S A
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000. Rez. GÁ 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Įstaigos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS

Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMAT, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštadienį 10 iki 1 val.

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet. 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

Advokatų Draugija

VALDEMARAS BYLAITIS
IR
VINCAS BRIZGYS
Teisių daktarai
2458 W. 69th St., Chicago, Ill.
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirm., antr., ketv. ir penktadienį 10-12 ir 4-7 val. vak. Tiek susitarus

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527

Dr. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą.

Tel. 372-5222, 236-6575

Dr. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofis: 111 NO. WABASH AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses".
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet. ir ketv. 5-7 vak. Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penktadienį 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ŽLOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7 Šeštadieniais pagal susitarimą

DR. K. M. ŽYMANČAS

DR. S. T. CHIRBAN
DANTŲ GYDYTOJAI
2654 West 63rd Street
Val. pagal susitarimą: antr., trečiadienį,

Labai neramus

JUODASIS KONTINENTAS

Kol Afrika buvo išdalinta svetimi, labiau civilizuotų valstybių kolonijomis, didelių neramumų ten nebuvo, o apie mažus nesklaidumus, vietines kovas mažai kas žinojo. Bet, atėjo laikas, kai pajudėjo visos kolonijos, viena po kitos išsilaivindamos arba gaudamos nepriklausomybės iš kolonistų, kurie jau nebesitikię tuos kraštus su praktiniais ir mokslo gavimais žmonėms ramiai toliau valdyti ir išnaudoti. Afrikoje atsirado daug naujų valstybių, dirbtinai būdų susikūrusių valstybinių aparatų pagal ankstyvesnių kolonizatorių nubrėžtas ribas ir žmonių padalinimą. Ne tautybė jungė ir valstybes, bet ekonominis ir karinis susiorganizavimas, kuris skriaudė kitas kiltis ar gentis, laisvai reikšdamasias savo tarpe. Prisiminus tikrai kovos belgų Kongo ir Kinšasos įsikūrusioje valstybėje.

Skirtingai pradėjo valdytis, kai įsigalėjo patys savo valstybėse. Demokratijos jie nesu- prato ir dar jai nebuvo prieaugę. Rinkimai tebuvo tik apgaulė beraščiams ir nežinančioms, kokia partija ko siekia. Diktatoriai pasidarydavo tie, kurie greičiausiai pajėgė susior- ganizuoti karių, nors ir piratinio pagrindu, ginklų ir pavergti komunikacijos prie- mones. Vienur tie diktatoriai vertė vieni kitus, kitur stėjo nauji, leisdami buvusiesiems dik- tatoriams pabėgti, dar kitur bu- vo tokios žmonių skerdynės, kaip Nigerijoje ir Biafroje, kad per dešimtmetį, kaip rašo da- bartiniai anglų naujosios istorijos rašytojai, buvo išdu- dyta daugiau, negu per visus kolonizacijos laikus. Europie- čiai grobė tik Afrikos turtais, o patys afrikiečiai reikalavo kraujo aukų iš savo pačių gy- ventojų. Tai ir buvo didžioji Afrikos tragedija, laisvės tra- giškas kelias į necivilizuotus kraštus.

Pastaroju metu dalyje Afri- kos, ypač kraštuose, kur buvo istoriškų tradicijų ir tikėjimo vieningumo, pajėgta sulipdyti valstybes. Bet daugumas dar nežino, kas yra jo tėvynė, kam jis turi tarnauti kitiems ir ko- dėl jis negali toliau gyventi sa- vo primityviu gyvenimu. Tai išnaudoja dabartiniai diktato- riai, pasikvietę komunistinius patarėjus.

Sena Etiopijos valstybė griu- vo visiškai į kitą kraštutinū- mą, kai keli avantūristai, turė- dami pagalbą ginklais ir patarėjais, įvedė komunistinę valdžią. Bet Etiopija nebūtų pa- vojinga, nes ji yra kitos rasės ir skirtingos praeities. Pavo- jų čia sudaro komunizmo mašina, tu- rintį Etiopijoje savo bazinę, Ku- bos ar pačių sovietų tvarko- mas, iš kurių eksportuojamas komunizmas ir juodąjį konti- nentą. Nepavojingi ir arabiš- kii kraštai, turį savo sistemas ir pusantro tūkstančio metų mahometoniškas tradicijas, išskyrus neprotingo, bet am- bicingo Libijos valdovo kraštą. Iš čia taip pat eina pagalba ko- vojantiems sukilėliams, ypač tiems, kurie neša raudonąją vė- liavą, nors jos sąmoningai ir nepažįsta. Ir buvo likusios tik dvi mišrių — baltų ir juodų — salos, būtent Rodezija ir Pietų Afrika. Rodezija po ilgų kovų susitaikė su likimu — vakarie-

čių spaudimu pamažu susitarė su partizaniniais kovotojais ir paskelbė Zimbambvės vals- tybę, kuri bent šiuo metu dar šiaip taip pakenčia "atsinau- jinimo" programą.

Pietų Afrika, spaudžiama juodųjų ir komunistų, spau- džiama ir laisvųjų Vakarų, dar vis spyriojasi, nors jau netoli trečdalis baltųjų — vokiečių ir olandų kilmės — žmonių pasi- traukė į kitus kraštus. Šalia yra komunistų valdoma, Kubos komunistinės kariuomenės tvarkoma ir sovietų patarėjų mokoma Angola, per kurią vadinami partizanai gauna ginklų, maisto, šovinių ir ap- mokymą. Suprantamas yra P. Afrikos puolimas Angolos, to- karu nevadinant, sienų, už ku- rių stovi jų priešų pulkai. Kaip bebalsuotų Jungtinių Tautų komisijos, P. Afrika te- turi tik vieną iš dviejų išeikių — kovoti arba palikti kraštą, kurį civilizavo ir kurį laiko savo tė- vyne. Jie tuo tarpu dar pasi- lieka prie savo nusistatymo — kariauti prieš partizanus, jeigu net reiktų pulti svetimą kraštą — Angolą. Bet tas klausimas iš- spreistas tik laikinai.

Ar gali kilti karas tik dėl Pie- tų Afrikos išpuolių prieš An- golą, klausimą stato anglų žur- nalistas S. Geyeck, kartu atsakydamas, kad negali, nes Pietų Afrika nėra tokia svarbi Europai ar Amerikai. Bet gali kilti karas dėl sovietų pagal- bos Angolai, P. Afrikos par- tizanams, dėl savo patarėjų laikymo Etiopijoje ir kituose Afrikos kraštuose. Amerika lengvai gali paspausti Kubą, ir Kuba tuoj turėtų atitraukti sa- vo karių iš svetimų kraštų. Vieni sovietai liktų tik uždarų būklė, nes tebutų tik techni- niai patarėjai, kurie greitai atsibostų vietos gyventojams. Ar Amerika tai darytų, tai an- tras klausimas. Yra visai ki- tokių galimų daryti įtaką vi- sai Afrikai, ypač toms valstybėms, kuriose jau yra bent primityvus valstybinis, ekonominis, politinis gyveni- mas ir pakankamas švietimas. Svarbiausia išlaikyti nepalie- tą Mažąją Aziją su arabų pa- sauliu. Jie ne vieningi, bet jie dar vis siekia geresnio gyveni- mo, nes jį jau geriau kaip Afri- kos tautelės supranta.

Įkliuvinamas Afganistane So- vietų Sąjungai duoda gerą pa- moką. Dar būtų blogesnis jų įkliuvinamas tolimoje Afrikoje. Dėl to jų žingsniai tokie atsar- gūs, ir jie ten naudojami da- viau satelitais vokiečiais, če- kais ar net kubiečiais, negu kiša savo karių ir specialis- tus, jeigu nenumato jų paauko- ti nežinioje.

Pajudėjusi juodoji Afrika šiuo metu yra po Artimųjų Ry- tų vis dėlto didžiausias pavo- jus, į kurį yra nukreiptos visų akys, kad mažos genčių mušty- nės nepasidarytų iš naujo di- delėmis žudynėmis. Tai su- pranta Amerika, tai turi suprasti ir Sovietų Rusija. Ir tai kaip tik duoda laiko juodajam kontinentui stabilizuoti savo politiką ir sukurti bent dalį lais- vų nepriklausomybių, kurių iki šiol jos dar nesukūrė. Laisvė jiems dovana duota, dėl to jie nemoka jos vertinti — ją leng- vai parduoda tik už pažadus ge- resniam gyvenimui.

P.S.

Tauta, kalba, tautinė kultūra yra Dievo plane įrašyta, tėvy- nės meilė — prigimties ir Dievo įsakytą. Tad kas kėsina prieš Dievo valią ir jo įsakymus šioj srityj, yra šventvagis. Dar da- viau, savo kalbos ir tautinės kultūros stabdytojai ir naikin-

tojai yra kenkėjai ir mūsų kra- što politinei ateičiai, nes kokia gi kraštui be kultūros ir savos kal- bos laisvės ateitis? Tuo būdu jie tampa savo tėvynei ir politiniai nusikaltėliai.

Kun. M. Krupavičius

SOVIETŲ SĄJUNGOS VALDŽIOS RŪPESČIAI

Žmonių prieauglio mažėjimo problema

Nuolatinis gimimų mažėji- mas ir vis didėjantis darbo jė- gos trūkumas iššaukė sovietinėse spaudoje dis- kusijas ir pasisakymus socia- linės politikos ir šeimos svei- katos klausimais, ypač nepaprastu padidėjimu abortų.

Sov. Sąjungoje abortų skai- čius yra didesnis negu bet kurioje kitoje valstybėje, pvz., tris kartus didesnis negu Jungt. Amerikos Valstybėse. Šiuo klausimu daug duomenų pateikia anglų korespon- dentai, gyvenantieji Maskvoje. Abortai po to, kai Brežnevas paėmė valdžią, nepaprastai išaugo kaip gimimų kontrolės forma.

Pastaroju metu sovietinė valdžia ėmė vartyti propa- ganda, kad būtina susilaikyti nuo aborto pirmojo neštumo metu, nes tokie pirmieji abortai labai kenkia motinos svei- katai ir sudaro pavojų motinai normaliai gimdyti sekančio neštumo atveju.

Pačių sovietų statistikos ro- do, kad abortus daro ypač ja- nos motinos, tarp 19 ir 26 metų, dažniausia nevedusios stude- ntės, darbininkės, gyvenančios bendrabučiuose ir sukim- tuose butuose, kur turėti ir išlaikyti kūdikį yra ne- įmanoma.

Sovietų Sąjungos spaudoje ypač pabrėžiamas pavojus, kuris gresia motinoms, daran- čioms abortą pirmą kartą. Iš tyrimų, padarytų sovietinėje Gudijoje, paaiškėjo, kad iš 7,500 moterų, nutraukusių nė- stumą pirmą kartą, 20 procentų turi chroniškas lyties organų ligas, o 604 moterys, t.y. 8 per- centai, tapo visiškai ne- vaisingom. Spauda, pateik- dama tokius duomenis, nutyli tas ekonomines ir socialines priežastis, kurios verčia motinas daryti abortus.

Pagal tyrinėjimų duomenis, Latvijos sostinėje Rygoje 40 nuošimčių nevedusių motinų, neturinčių 20 metų, pasidaro abortus klinikose. Jų trečdalis yra studentės. Po pirmojo kūdi- kio ištėkėjusios moterys, kaip taisyklė, abortus daro tos, kurios gyvena labai sugrūs- tuose ir mažuose butuose, tos, kurių uždarbis drauge su vyru yra toks mažas, kad neįmano- ma išlaikyti didesnį šeimą. Tarp kitų priežasčių, kurios verčia vengti vaikų, yra menki šeimos priedai, stoka vietos vaikų darželiuose ir labai di- delis skaičius skyrybų. Ap- skaičiuojama, kad tik pirmi- siais vedybų metais jau išsiskiria 40 procentų vedusiųjų.

ATOLAS — KORALŲ SALA

JURGIS GLIAUDA

48

Antanaitis nešypstėlejo:

— Tai mažytė tragikomedija. Jūs gerai supra- tote klausimų turinį. Tai laimėjimas. Atsakymų turinys tai maža informacijos stoka.

Bekalbėdami jie sutarė, kad kiekviena karta, nuo pačių pirmųjų, turi savo nuopelnų ir savo pra- laimėjimų. Formalūs pralaimėjimai neturi reikšmės visumai. Na, ir kas, kad mokynis neskaityt Maironio eilių, kalbėti lietuviškai jis moka. Na, ir kas, kad mokinė kalba su anglišku akcentu, ji grakšti „Sadutė- je“. Juo sandaresnė etninė geta, juo tvirtesnė ištikimybė savo tautybei. Taip su lenkais, taip su italais, taip su lietuviais.

Feliksas paklausė:

— Kodėl reikalinga ištikimybė lietuvybei?

Antanaitis žinojo atsakymą:

— Kad lietuviybė būtų gyva per amžius.

Tėvas atidarė alaus dėžutę ir laikė ją rankoj kaip paruoštą granatą.

— Veizdek, — jis pasakė, — išveivija laisvoje sistemoje prisitaugino išprususių diplomuotų žmonių. Visą armiją, kaip matyti per kongresus. Tokia smegenų galybė! Kada Lietuva bus laisva, išveivija padarys kultūrinę injekciją į Lietuvos visuomenę. Tautai reikės šviežaus oro po kultūrinės depresijos, reikės išvėdinti okupacinę smarvę. Mes duosime jiems žmonių kultūrinei ir mokslinei atgaivai.

— Puiku, — sutiko Feliksas.

Tėvas pakėlė alaus dėžutę dar aukščiau ir paskelbė:

Prieauglio mažėjimas ypač didelis Latvijoje, kur ir abortų skaičius viršija kitas sovie- tines respublikas. Seksualinis auklėjimas, kuris per daugelį metų buvo nežinomas sovie- tinėse mokyklose, dabar jau reguliariai praktikuojamas vidurinėse mokyklose.

Žinant kokios yra baisios sveikatos apsaugos ir globos sąlygos Sov. Sąjungos ligo- ninėse, nenuostabu, kad darančios abortus klinikose moterys užsikrečia įvairiomis ligomis, ilgą laiką lieka inva- lidėmis, o tas atsiliepia į darbo jėgos sumažėjimą. Nepakan- kamą sanitarinę priežiūrą smarkiai kritikavo patsai Brežnevas paskutiniame kompartijos suvažiavime. Vienas plačiai skaitomas sovietinis laikraštis neseniai eile straipsnių ragino moteris, ypač netekėjusias, išnešioti pirmąjį kūdikį pabrėždamas, kad gimimų skaičiaus padidinimas esąs kiekvienos moters pareiga tėvynės atžvil- giu.

Vienas iš sovietų valdžios rūpesčių — labai nelygus gimimų skaičius supramo- nintose, su išaugusiais mies- tais, slaviškose ir Pabaltijės respublikose, kur tradicinės moralinės vertybės buvo su- naikintos ir kur abortai yra labai gausūs, ir Azijos musul- monų respublikose, kur šeimos branduoliai yra labai stiprūs ir abortai labai reti. Tose respub- likose didelė dalis motinų augina po 8 - 10 vaikų. Toks demografinis nelygumas iš- šaukia politinio, ekonominio, o net ir militarinio pobūdžio pavo- jus. Statistiniai pramaty- mai sako, kad šio amžiaus gale

Azijos sovietinėse respub- likose bus jau 100 milijonų gyventojų, rusai su savo abor- tų sistema Sov. Sąjungoje liks mažuma.

Kaip minėta, viena iš prie- žasčių, kodėl sovietų šeimos nenori turėti vaikų, yra butų klausimas. Nors propagan- diniai duomenys neva paduo- da, kiek kasmet yra pastatoma naujų butų, tačiau tikrovė yra kitokia.

Neseniai sovietinių prof. sąjungų organas „Trud“ ap- kaltino Sov. Sąjungos urba- nistus, kad jie statą „didžiules tuščias dėzes“, kai tuo tarpu didelė dalis žmonių gyvenanti skurdžiuose barakuose.

„Trud“ straipsnis paima pavyzdį — Tulos miestą. Tula senas ir istoriniais monumen- tais žymus miestas, prieš karą turėjo 600,000 gyventojų. Vokiečių - rusų karo metu Tu- los miestas buvo sulygintas su žeme, kada vokiečiai buvo tik 250 km nuo Maskvos. Šian- dien Tula yra konglomeratas tūkstančių ir tūkstančių lūšnų barakų, išsimėčiusių be jokio plano ir tvarkos po buvusio miesto rajoną. Tokios gyven- vietės dažnai įsirausia į žemę, kad apsisaugotų nuo šalčio. Lūšnos pastatytos iš netašytų medžio gabalų, apdengtos banguota skarda. Dalis Tulos gyventojų prisiglaudusi sugriautų namų išlikusiose rūsiuose ir požemiuose. Toks bendras Tulos miesto vaizdas.

Gaunasi keistas vaizdas, kai artėjant prie Tulos miesto metasi į akis daugiaaukščiai pastatai — „milžiniškos tuš- čios dėžės“, be gyventojų, kaip

jas pavadino „Trud“. Bet kodėl tuose sovietinės pažangos „rū- muose“ nėra gyventojų? Paaiš- kino „Trud“ korespondentui vienas namo statybos vedėjas: „Per porą metų pastatyta 116 butų, bet niekas nepasirūpino juos įvesti vandenį, šviesą, apšildymą, kanalizaciją. Vidu- je trūksta durų ir langų, net ir popieriaus sienos pridengti“. Žinovai tvirtina, kad tuos mil- žiniškus pastatus padaryti gyvenamais dar reikės kele- rių metų, o tuo tarpu tūkstan- čiams žmonių trūksta butų.

„Trud“, kuris išklė viešu- mon Tulos padėtį, sako, kad kas penktas Tulos gyventojas (taigi 120,000 asmenų) gyvena barakuose ir senų sugriautų pastatų požemiuose. Panaši padėtis, sako „Trud“ yra kituo- se dideliuose Sov. Sąjungos miestuose, o tai yra priešin- ga Sov. Sąjungos konstitucijai, kuri kiekvienai šeimai garan- tuoja namą.

Gyvenamųjų namų ir butų problema Sov. Sąjungoje buvo visuomet labai aštri. Valdžia šiai problemai išspręsti davė pirmenybę prieš kitas prob- lemas. Kiekvienais metais buvo pastatyta milijonai kam- barių ir atiduoti sovietinėms šeimoms. O tikrovėje tiek tos statybos, tiek aprūpinimas gyventojų butais buvo tik ant popieriaus. Tiesa, iš tolo galima pamatyti miestuose iškilusius daugiaaukščius pastatus, istisus tokių pastatų kvartalus, bet daugelis jų yra panašūs, kaip tie Tulos mieste, į kuriuos „Trud“ patarė žiūrėti tik iš tolo...

Tuose pastatuose, skirtuose sovietinių šeimų nariams, jei ir yra vidaus įrengimų, padėtis yra ne ką skirtingesnė nuo taip vad. nakvynių namų, kokių yra Vakarų didmiesčiuose vargšams ir valkatoms pri-

glausti nakčiai, kur viena virtuve ar išeinamąja vieta turi naudotis keliolika šeimų. O ir „privilegiuoti“, kurie gau- na atskirą butą su pato- gumais, turi tenkintis ista- tymu nustatytu plotu — 10 kv. metrų asmeniui.

Tokiuose ne bičių, o žmonių aviliuose, kur gyvenama miš- riai, kur nėra privatumo, vystosi vagystės, kriminali- niai nusikaltimai, girtuoklia- vimas, darbo valandų pralai- dos ir kiti nusikaltimai. Ten gyvenančios šeimos ar nete- kėjusios moterys neranda kitos išeities, kaip tik pasidaryti abortą, nes nėra vilties ir gali- mybės susilaukti vaikų ir juos aprūpinti.

Sovietų valdžia, susirūpi- nusi gyventojų prieaugliumi, argumentuodama pareigą tėvynės gerovei, nemato ar nepajėgia šalinti tas priežas- tis, kurios verčia motinas daryti abortus.

J. V.

SVEICARAI APIE BALTUS

Sveicarų Rytų instituto Berne organas „Zeitbild“ liepos mėn. numeryje paskelbė baltų tautų bičiulio Hans Rychenerio straipsnį apie Baltijos valstybes. Autorius atkreipė dėmesį į sovietų ambasados Austrijos sostinėje platinamą leidinį, kuriuo stengiamasi įrodyti, kad baltų tautos laisva valia pasirink- sios sovietinę santvarką ir įsijungusios į Sovietų Sąjun- gą.

H. Rychener reiškia nusiste- bėjimą, kad sovietų leidiniai laiko Vakarų Europos skaity- tojus tokiais neišmanėliais, jog drįsta skleisti aiškų melą. Visiškai nutylimas Stalino- Hitlerio paktas; 1940 m. vasa- ros tariamieji rinkimai į „liau- dies seimą“ pavaizduojami kaip laisvas baltų tautų valios pareiškimas; sovietinė kons- titucija perstatoma kaip garantuojanti teisę laisvai išeiti iš Sov. Sąjungos sudėties ir t.t. Visi tokie teiginiai tėra įžūlus melas, lygiu būdu kaip ir nuolatinis kartojimas, kad Sovietijoje viešpataujanti tikė- jimo laisvė ir kad nebrukama rusiškumo. Tuo tarpu tikro- vėje Maskva vykdo politiką, kuri reiškia ne ką kitą, kaip genocidą.

Straipsnio pabaigoje Rychener reiškia pasitenkini- mą, kad sovietinis melas nepajėgia pakeisti Vakarų demokratinį valstybių nusistatymą Baltijos krašto atžvilgiu. Tos valstybės dar ir šiandien teisiškai nepri- pažįsta Baltijos valstybių aneksijos.

Š. Amerikos Kankinių šventovėje kun. K. Pūgevičius vadovauja Kryžiaus keliams.

— Mes čia, Amerikos aruoduose, Lietuvai sėkla beicuojame. Pagerinta sėkla — nuolatinis Lietuvos klausimas. Mes parūpinsime, kada jos ten prireiks. Mūsų beicuota sėkla tiks Lietuvos aruodams. Duos ji gerą derlių.

Priestaravimo ūpas siūbtelėjo į Felikso nusiteikimą.

— Tėve, — jis atsuko į tėvą, — kas gali būti tikras, kad aš, kad Vincas, kad mano draugas Vingra, žinomas chemikas, ir visi kiti, e tutti quanti, žinovai ir specialistai, paliks čia užkariautas pozici- jas, atkakls kapstytis Lietuvos chaos, kuris ten bus po režimų pakaitos? Niekas negrįš. Net fantastai negrįš. Tauta nukraujavo dėl emigracijos. Kraujas į gyslas negrįžta.

Tėvas net pakilo iš vietos.

— Mes grįšime lankyti. Tačiau Lietuvai reikės demokratiškai galvojančių ir ekskursijos daug reikš.

— Jeigu juos treniruoti demokratijai, — pasakė Feliksas, — mums reikia kviestis kuo daugiausiai svečių iš Lietuvos. Tegu čia pamato laisvą šalį. Tegu jie pas mus lankosi. Rodosi kaip kas moka. Ir eilinis žmogelis, ir talentingasis.

— Dalis tiesos, — sutiko tėvas. — Girdejau, buvo mūsų mieste solistas, šioks toks vardas. Bet juk jis vykdo okupanto valią. Siuncia kur tinkami. Mums padainavo „Lietuvą brangią“, gruzinams dainuos jų „Sulikó“. Tikros lietuviškos asmenybės, kurie imtų kurti naują gyvenimą laisvoji Lietuvoj dabar, sūnau, po šluota, slapybėje. Kurie čia atvyksta ir suspindi, tai okupanto tarnai. Ar girdejai apie čia buvusį tą skandalingą koncertą?

— Koncertas nebuvo skandalingas, — pasakė Feliksas. — Mane pakvietė. Buvau ir aš.

— Tu? — sustiro tėvas.

— Aš, — kietai atsakė sūnus.

— Rikantų dinastijos atstovas tarybinėje puoto-

je, — pasakė tėvas.

Gatve pravažiavo dardantis motociklas. Oras suvirpėjo dėl motoro trenksmo. Langų stiklai rezonavo gailiais cinkėjimais. Staiga už gatvės posūkio motociklo dardės nusčiuvo. Stiklai vėl buvo stiklai, ne verkantys dėl gatvės triukšmo.

— Kiekviena reikšingą vertinamas patyrimas, — pasakė Feliksas. — Taip su tais koncertais. Nematysi, nežinosi.

Antanaitis smalsiai stebėjo tėvo ir sūnaus dialogą. Gal laukė dramatiškumo. Tokio nebuvo. Tėvas pasakė:

— Jeigu jau buvai, papasakok.

— Buvo daug publikos, — indiferentiškai pasakė Feliksas. — Repertuaras nekokas. Seni dalykai. Buvo koncertas nei geras, nei blogas. Aš pasakysiu, koncertas buvo kažin kaip... bailus.

— Bailus? — nustebė tėvas. — Kodėl bailus?

— Visi buvo visuomeniškai nesutapę su gas- trolierium. Jis atsargus, mes atsargūs. Virsuje grimas, apačioje nerimas.

— Tai puiku, — suriko tėvas, — kas dalyvauja nedorame darbe, būna neramus.

— Puiki pažintinė medžiaga, — pasakė Feliksas.

— Laikau toki koncertą nereikšmingu įvykiu.

— Kada principai laužomi, — pabrėžė tėvas, — tada ir susičiaudymas yra stambus įvykis.

Jie pradėjo kalbėtis apie bėgamosios politikos galvosūkius. Temų lėktumas ir visuotinumas bema- tant juos sūvėnijo. Nuomonės visada buvo drąsios ir vizžinančios. Pasaulinės temos, ir tada visi žinovai! Šią lietuvių savybę Feliksas pažino iš vaikystės. Ir tada tėvas su žinovo išdidumu nagrinėjo pasaulinės politikos verpetus ir pasaulio politikus vadino kvai- liais ir idiotais.

(Bus daugiau)

J. BIELINIS — ŽYMAUSIAS KNYGNEŠYS

JONAS MIŠKINIS

Siemet sukako 135 metai nuo Lietuvos šauklio Jurgio Bielinio gimimo. Jis gimė 1846 m. kovo 16 d. Purviškiuose, Nemunėlio — Radviliškio valsč., Biržų apskr. Mirė 1918 m. sausio 18 d.

J. Bielinis buvo vienas iš pačių žymiausių spaudos draudimo gaudynės lietuviškų knygų platintojas ir didelis kovotojas už Lietuvos nepriklausomybę. Jis dažnai savo kalbose sakė: „Nemirsiu, kol maskoliai iš Lietuvos neišėis, nes čia mūsų kraštas, o ne rusų“. Jis yra parašęs keletą knygelių prieš Rusijos caro valdžią ir leido slaptąjį laikraštį „Baltasis erelis“. Taipogi labai daug veikė, gabendamas lietuvišką spaudą į Prūsijos, platindamas ją po visą Lietuvos kraštą. Todėl buvo žmonių pramintas ir vadinamas „knygų karaliumi“.

Didis laisvės pranašas ir kovotojas

Jurgis Bielinis buvo ne tik aktyvus knygnešys, bet ir Lietuvos laisvės pranašas. Jis drąsiai skelbė Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę dar tada, kai šviesuliai mažai apie tai svajojo. Nors tuo metu jis buvo paprastas kaimo žmogus, jau aiškiai skyrėsi nuo kitų giliu protu, aiškia nuovoka ir tauriu užsidegimu bei ryžtu žūtbūtinai kovai su caro valdžia.

Turėdamas gilią protą, J. Bielinis suprato Lietuvos luomų santykių neteisybę, dvarininkų ir bajorų savivaliavimą ir rusų valdžios žiauriai priešpajaudą. Trokšdamas gero savo gimtajam kraštui ir žmonėms, matydamas skriaudžiamųjų vargus ir jų sunkią būitį, visada jiems padėdavo, užtarėdavo.

Pažymėtina, kad J. Bielinis siekė mokslo būdamas 22 metų amžiaus — vadinasi griežtės mokslo. Iš pradžių privačiai mokėsi Šiauliuose, paskui Mintautijoje, o iš ten persikėlė Rygon, kur ir baigė vokiečių aukštesnę mokyklą.

Baigęs mokslus, grįžo tėviškėn ir iš čia pradėjo aktyviai veikti prieš caro valdžią ir Lietuvoje gyvenančius sulenkėjusius dvarininkus. Jis labai daug rūpinosi kaimiečių reikalais, kad nebūtų apkarpomi jų žemės sklypai, kaip buvo daroma rusų matininkų, pa taikaujant dvarininkams. Užjau damas skriaudžiamųjų valstiečių reikalus, lankė kaimus ir caro valdžios įstaigose grynė skriaudžia mus. Jo susirūpinimas valstiečių reikalais kėlė Jurgio Bielinio autoritetą ir populiarumą žmonių tarpe, bet iš dvarininkų užsitraukė didelę neapykantą.

Tačiau mažai dėmesio kreipdamas į dvarininkų priekaištus, J. Bielinis ieškojo priemonių valstiečių skriaudas sumažinti ir jų supratimą pakelti. Jis rašė ir leido atsišaukimus ir brošiūras žemo

mės nusavinimo bei apkarpymo reikalu. Iš tų brošiūrų matyti, kad jis buvo gerai prasilavinęs, mokėjo puikiai susivokti Lietuvos ūkio istoriją.

Štai, ką jis anuomet rašė:

„Iš pradžių Lietuvoje prie žemės valdymo buvo visiems vienos teisės — kiek kas galėjo žemės apdirbti, tiek jis naudojosi. Vienok tarp žmonių pasidarė skyriai: vieni, kurie dirba žemę, vadinami žemlionių arba muzikais, o antrieji, kurie prieš nedraugus tėvynę apsaugojo, pradedo save vadinti bajorais“.

Valstiečių gyvenimas nebuvo vienintelis Bielinio rūpestis. Jis taipogi rūpinosi Lietuvos ateitimi. Išleido Daukanto istoriją. Kai kas tvirtina, kad Bielinis prirašė tos istorijos pabaigą. Buvo parašęs Lietuvos žemėlapią, bet kaip tik išspausdino, tai to žemėlapią visą laidą vokiečiai atėmė ir sunaikino.

1863 m. Paryžiuje buvo sušauktas sukilimo dalyvių suvažiavimas. Kaip tu įvykių liudytojas Lietuvoje i suvažiavimą pateko ir J. Bielinis. Mat, dvarininkams buvo reikalingas Lietuvos kaimo

žmonių atstovas. Tačiau dvarininkai jį apsiavė. J. Bielinis, gavęs suvažiavime žodį, savo griežta kalba išbarė dvarininkus, iškritikavo jų darbus ir pareiškė, kad Lietuva turi būti laisva ir nepriklausoma. Tai dvarininkams nepatiko. Mat, jie visi tada žiūrėjo į Varšuvą.

Knygų platinimo bendrovė

Paveldėta iš tėvų ūkį jis gražiai sutvarkė ir pavadė toliau tvarkyti savo žmonai, o pats atsidavė knygnešystei. Jis sudarė „bendrovę“ lietuviškos knygoms platininti. Tos bendrovės centras buvo Garšvai (kaimas). Teoretiškai žiūrint, tas centras buvo sudarytas lyg verslo pagrindu, tačiau jo tikslas buvo ne pinigai, bet Lietuvos laisvė. Bielinis savo talkininkams dažnai sakėdavo, kad lietuviški laikraščiai, kuriuos jis gabena iš Prūsų — „tai ugnis, ir su ta ugnimi sudeginsim maskolius Lietuvos žemėje“.

Caro valdžiai jis buvo labai bausus. Todėl jį, tą Lietuvos ažuolą — knygnešį, norėjo sudoroti. Rusų žandarams atrodė, kad J. Bielinis, žmonių švietėjas, yra baimesnis už žiauriausią plėšiką. Už Bielinio galvą buvo paskirta stambi „dovana“ — 500 rublių, bet Lietuvoje neatsirado tokio žmogaus, kuris būtų

pasidavęs tokiems viljojantiems pažadams ir išduotų jį rusų žandarams. Tiesa, jis daug sykių buvo patekęs į žandarų pinkles, bet savo apsigurimu ir ypatingu sumanumu sugebėdavo iš žandarų nagų pasprukti.

Laisvės nesulaukė

Jurgis Bielinis daug dirbo, daug iškentėjo įvairių pavojų ir jį tolyn, jį labiau brenavo ir augo mintyse gilūs įsitikinimai ir viltis, kad jis vistiek išvys Lietuvos maskolius. Prieš mirtį savo namiškiams sakėdavo, kad tik tada mirsiąs, kai Lietuva bus laisva ir nepriklausoma. Deja, pranašui neteko laisvės sulaukti. Nors jis jau žinojo, kad Lietuvos taryba prieš tai buvusiose konferencijose buvo ipareigota atstatyti nepriklausomą Lietuvą, tačiau aktas buvo paskelbtas jam mirus.

Aplamai, Jurgis Bielinis buvo žymiausias Lietuvoje knygnešys, laisvės kovotojas, rašytojas, knygų leidėjas, redaktorius, diplomatas, revoliucionierius, valstiečių švietėjas. Jo idėjos ir šandien lietuvių tautoje yra gyvos ir aktualios.

Tasai yra geras anekdotų pasakotojas, kuris turi gerą atmintį ir tiki, kad kiti tokios atminties neturi.

Irv. S. Cobb

KNYGŲ MYLĖTOJAMS

Gautas nedidelis kiekis „Nidos“ žaliųjų knygų:

1. PIRMASIS NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS DEŠIMT-METIS 1918-1928. Parašė: P. Klimas, K. P. Kemėšis, J. Purickis, J. Savickis, M. Yčas. 1955 m., 174 psl. Kaina \$3.30
2. DEL MŪSŲ SOSTINĖS. Mykolas Biržiška (Iš Vilniaus darbo atsiminimų). 1962 m. 246 psl. Kaina \$4.40
3. DEL MŪSŲ SOSTINĖS. Viktoras Biržiška. (Neužgišusios žaizdos). 1967 m. 312 psl. Kaina \$4.40
4. SENASIS VILNIAUS UNIVERSITETAS. Mykolas Biržiška. (Vardų ir veikalo atranka) 1955 m. 178 psl. Kaina \$3.30
5. LIETUVIŲ MITOLOGISKOS SAKMĖS. Jonas Balyš 1956 m. 192 psl. Kaina \$3.30
6. SNIEGO PLATUMOS. Novelės. Albinas Baranaukas. 1955 m. 274 psl. Kaina \$3.30
7. DU MEDINIAI IR TRYS GELEŽINIAI KRYŽIAI. Antanas Sulkys. (Atsiminimai iš Lietuvos Nepriklausomybės kovų 1919-1921 metais). 1964 m. 376 psl. Kaina \$4.40
8. KARALIŠKA DIENA. Kazimieras Barėnas. Novelės. 1957 m. 254 psl. Kaina \$3.30
9. TAIKA ATEINA Į SLENĮ. Irena Joerg. Romanas. 1957 m. 138 psl. Kaina \$2.30
10. MANOJI DŽOKIJA. Jonas Miškinis. Atsiminimai. 1966 m. 192 psl. Kaina \$3.30
11. ŽEMAIČIO ŠNEKOS I d. Ignas Končius. 1961 m. 285 psl. Kaina \$4.40
12. ŽEMAIČIO ŠNEKOS II d. Ignas Končius. 1961 m. 240 psl. Kaina \$4.40
13. KAIMIETISKOJI PSALMĖ. Romanas. Felix Timmermanas. 1957 m. 190 psl. Kaina \$3.30
14. VIKTUTĖ. Šatrijos Ragana. Apysaka. 1964 m. 144 psl. Kaina \$2.20
15. INTELIGENTŲ STALAS. Novelės. Antanas Tulys. 1980 m. 178 psl. Kaina \$6.60
16. POLITINĖ ŠAMONĖ LIETUVOJE IR JOJE ATSPINDINČIOS KRAŠTO ATETITIES VIZIJOS. Aleksandras Stomas su Tomo Venclovos komentariais. 1980 m. 100 psl. Kaina \$2.20
17. GYVENTŲ DIENŲ PRISIMINIMAI RAUDONAJAME PETRAPILIO PRAGARE 1918-1920. Prof. Viktoras Biržiška. 1980 m. 110 psl. Kaina \$5.50
18. GROŽYBĖS MEILĖ. Apysakos ir apybraižos. Petronėlė Orentaitė. 1955 m. 166 psl. Kaina \$2.20
19. PRISIMINIMŲ FRAGMENTAI. Kazys Musteikis. 1970 m. 126 psl. Kaina \$2.50
20. SU MINJA Į BALTIJĄ. Atsiminimai I d. 1962 m. 210 psl. Kaina \$3.30
21. ŠVIESA LANGE. Romanas. Juozas Kralikaukas. 1960 m. 248 psl. Kaina \$4.40
22. MILŽINŲ RUNGTYNĖS. Atsiminimai. 1940-1944. Mykolas Vaitkus 1972 m. 204 psl. Kaina \$4.50
23. NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĖ. Atsiminimai 1918-1940. Mykolas Vaitkus. 1968 m. 278 psl. (V tomas I dalis). Kaina \$4.40
24. NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĖ. Atsiminimai 1918-1940. Mykolas Vaitkus. VI tomas II d. 278 psl. 1968 m. Kaina \$4.40
25. DAUBIŠKĖS INTELIGENTAI. Romanas I t. Petronėlė Orentaitė. 1962 m. 172 psl. Kaina \$4.40
26. DAUBIŠKĖS INTELIGENTAI. Romanas II t. Petronėlė Orentaitė. 1962 m. 173 psl. Kaina \$4.00
27. SMILGOS. Apysakos. A. Giedrius. 1969 m. 204 psl. Kaina \$4.40
28. KARNAVALO AIKŠTEJE. Novelės. Juozas Švaistas. 1972 m. 284 psl. Kaina \$5.00
29. PRISIKELIMAS. Romanas. Alė Rūta. 1968 m. 206 psl. Kaina \$4.40
31. ILGOJI NAKTIS. Novelės. Algirdas Landsbergis. 1956 m. 176 psl. Kaina \$4.40

32. GEORGIKOS. Publijus Vergilijus Maronas. Vertė dr. A. Rukša. 1975 m. 428 psl. Kaina \$6.50
33. TŪBOTO-GAIDŽIO-METAI. Kazimieras Barėnas. 1969 m. 438 psl. Kaina \$3.50
34. ŠEŠTASIS MEDIS. Romanas. Juozas Kruminas. 1963 m. 368 psl. Kaina \$5.20
35. TAIKOS RYTAS. Novelių rinkinys. Jurgis Gliuda. 1972 m. 230 psl. Kaina \$4.40
36. LAIMĖS IESKOTOJAI. Novelės. Irena Joerg. 1962 m. 262 psl. Kaina \$3.30
37. VILNIAUS RŪBAS. Romanas. Petr. Tarulis. 1965 m. 496 psl. Kaina \$5.50
40. PER GIEDRĄ IR AUDRĄ. Atsiminimai 1909-1918. Mykolas Vaitkus. 272 psl. Kaina \$4.40
41. MILFORDO GATVĖS ELEGIJOS. Jonas Aistis. 200 psl. Kaina \$4.40
42. NUSKANDINTAS ŽIEDAS. Novelės. Juozas Titinis. 200 psl. 1970 m. Kaina \$3.30
43. BĖGIAI. Novelės. Kazys Almenas. 120 psl. 1965 m. Kaina \$4.40
44. PASIURPO MANO VELNIAS. Novelės. Liudas Dovydėnas. 235 psl. 1974 m. Kaina \$3.30
45. DANGUS DEBESYSE. Autoriaus išgyvenimai 1918-1919 m. Juozas Švaistas. 325 psl. 1967 m. Kaina \$5.50
46. PURIENOS PO VANDENIU. Dykduonio pasakojimai. Pulgis Andriūšis. 158 psl. 1963 m. Kaina \$3.30
47. JAUNOJI LIETUVA. Poema. Maironis. 118 psl. 1963 m. Kaina \$3.30
49. BASKOMOS LIEPSNOS. Istorinis buities romanas. Fabijonas Neveravičius. I d. 287 psl. 1959 m. Kaina \$4.40
50. BASKOMOS LIEPSNOS. Istorinis buities romanas. Fabijonas Neveravičius. II d. 320 psl. Kaina \$4.40
51. SUŽALOTIEJI. Romanas. Antanas Rūkas. 246 psl. 1958 m. Kaina \$4.40
52. PAGUODA. Akimirksnių kronikos. I d. Bronys Raila. 428 psl. 1974 m. Kaina \$4.40
53. PAGUODA. Akimirksnių kronikos. II d. Bronys Raila. 374 psl. 1974 m. Kaina \$4.40
54. PAGUODA. Akimirksnių kronikos. III d. Bronys Raila. 387 psl. 1975 m. Kaina \$5.50
55. PUTINAS MANO ATSIMINIMUOSE. M. M. Mykolaitytė - Slavenienė. 448 psl. 1977 m. Kaina \$8.80
56. PIRMOJI PRADALGĖ. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 374 psl. 1965 m. \$6.60
57. ANTROJI PRADALGĖ. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 446 psl. 1965 m. \$6.60
58. TREČIOJI PRADALGĖ. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 414 psl. 1966 m. \$6.60
59. KETURTOJI PRADALGĖ. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 384 psl. 1967 m. \$6.60
60. PENKTOJI PRADALGĖ. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 412 psl. 1968 m. \$6.60
61. ŠEŠTOJI PRADALGĖ. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 400 psl. 1969 m. \$6.60
62. SEPTINTOJI PRADALGĖ. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 464 psl. 1971 m. \$5.00
63. ASTUNTOJI PRADALGĖ. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 412 psl. 1972 m. \$5.00
64. DEVINTOJI PRADALGĖ. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 392 psl. 1976 m. \$8.50
65. DEŠIMTOJI PRADALGĖ. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 482 psl. 1980 m. \$12.80
66. SAUJA DERLIAUS. Skaitiniai augantiems ir suaugusiems. Paruošė K. Barėnas. 558 psl. 1957 m. \$11.00
56. NEMUNAS TEKA PER ATLANTĄ. Novelės. Vytautas Alantas. 264 psl. Kaina \$4.40
57. TOLIMŲ KRAŠTŲ MIRAŽAI. Ava Sandargienė. 342 psl. 1976. Kaina \$7.40

Užsakymus siųsti: „DRAUGAS“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pastaba: Užsakant knygas per paštą — pinigų nesiųsti. Užsimokėsite — gavę sąskaitą. Šį sąrašą išsikirpkite ir pasi-
laikykite.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Telef. GA 4-8654

The Catholic Church, Dissent And Nationality In Soviet Lithuania

By

V. Stanley Vardys

In this book, the author depicts the Catholic Lithuanian struggle for a free exercise of religion in the Soviet system & examines the question whether Catholicism and Communism can co-exist under Moscow's rule.

338 pusl. Kieti viršeliai. Išleido East European Quarterly, Boulder — distributed by Columbia University Press, New York 1978. Kaina su persiuntimu \$13.75. Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629

PARDAVIMAI

FOR SALE — Living and dining rm. sets, 25 inch color TV Console, Air Conditioner — 10,000 BTU.
CALL 227-4839

MISCELLANEOUS

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai. Pardavimas ir Taisymas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

PACKAGE EXPRESS AGENCY

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Labai pagelaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėliu 2608 W. 69th St., Chicago, IL 60629
Tel. 925-2787

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sienos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automata galite kalbėti lietuviškai, palikite savo pavarę ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir dimai ir pilna apdrauda. kitus daiktus. Ir iš toli miesto leli. Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Telef. — WA 5-8063

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDŽINSKAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, IL 60632, tel. 927-5980

M. A. ŠINKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, PILDOMI PILIETIŠKES PRAŠYMAI ir kitokios blankai.

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.

BURNYS

Tel — RE 7-5168

NAMŲ APSILDYMAS

Išstatu naujus pečius ir vandens šildytuvus. Išvalau ir pakeičiu alvyvinius pečius į gazičius.

ALBIN BANY, Telef. 447-8806

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

Ivairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

Ivairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69th St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-2737

Vytautas Valentinas

Lietuvos atsiminimai

Radijo valanda jau 40 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!

Kas šostadienį iš WEVD Stoties New Yorko nuo 8 iki 9 val. vakaro 97.9 meg. FM.

Direkt. DR. JOKOBAS STUKAS

234 Sunlit Drive

Watchung, N. J. 07080

Tel. — (201) 753-5636

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. kambarys vyresnio amž. asmeniui. Galima naudotis virtuve ir kitais patogumais. 7225 S. Washtenaw Ave. Tel. PR 8-7050 arba 476-8724

HELP WANTED — VYRAI

REIKALINGAS JAUNAS VYRAS

SANDELIO DARBAMS

6 valandas per dieną, 3 ar 4 dienas per savaitę.
Skambinti iki 4-os valandos popiet

TEL. 597-7200

REAL ESTATE

Malonu bus praleisti vasaras ir žiemos savaitgalius 4-rių miegamųjų, puslau iš rąstų namo, Michiana, Michigan. 8 kamb. ir sieteliais uždaryta veranda yra erdvi vieta jums ir jūsų šeimai. Svečiams priimti puiki vieta, nes 25 p. salionas atsidaro į 19x9 pėdų dūnį. Pušinių lentų sienos, miegamieji su balkonais. Akmenų židiny, geros kokybės baldai, tai keletą puikių ypatybių. Medžių pilnas kiemas daro šį namą pilnai vertą jo \$115,000 kainai.

Taip pat įskaitoma 40 pėdų papildomo sklypas.

Skambinkite dabar Carlson Real Estate susitarimui pamatyti.

CARLSON REAL ESTATE

3100 Lake Shore Drive

Michigan City, Ind. 46360

TEL. 219-872-1432

Arti 73-ties ir Campbell 2-jų butų medinis. Didelis kiemas. Tik \$38,500.

Marquette Parko apyl. Ilkusis 12 butų. Parduotas.

Arti 69-os ir Rockwell. Mūrinis 2-jų butų. Parduotas.

Brighton Parko mūr. 3-jų butų ir krautuvė. Parduotas.

Dar turime prkėjų ir gerų namų investavimui.

Skambinkit tel. 436-7878

SIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

Insurance — Income Tax

Notary Public

Apylankėje 67-os ir Kedzie — 6 kamb. (3 mieg.) mūr. bungalow. Centrinis oro vėsinimas. Karštu vand. apšildymas. Apie \$55,500.

Telef. — 778-7975

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

72-ra ir Albany — 5 kamb. mūr. Georgian. \$53,500.

72-ra ir Richmond — 2 seimų mūro namas. \$72,000.

45-ta ir Richmond — 2 butų po 3 miegamus. \$68,900.

40-ta ir Montgomery — 15 metų senumo. 2 seimų. \$85,000.

58-ta ir Washtenaw — 21 metų senumo — 2 seimų po 3 mieg. \$89,900.

Pulikus investavimas Lemonte — 2 butų pastatas ir 10 akrų žemės. — \$250,000.

72-ta ir Rutherford — 25 metų senumo 3 mieg. mūro rezid. \$75,900.

91-ma ir Melvina — 19 metų senumo 3 mieg. mūras. \$75,900.

67-ta ir Komensky — 4 miegamųjų mūr. pastatas. \$59,000.

72-ra ir Talman — Labai gerai išlaikytas 3 mieg., su valgomu. \$39,500.

83-čia ir Newland — Liukusinis "bi-level". 7 metų senumo. \$89,500.

BUDRAITIS REALTY

6600 S. Pulaski Rd.

Tel. —

Lietuvių Operos dirigentas muz. Alvydas Vasaitis akompanuos solistui A. Grigui. "Draugo" metiniame bankete rugsėjo 19 d. Jaunimo Centre.

SUPRATOME, NES ŽINOJOME, APIE KĄ KALBA

JUOZAS GAILA

Vieną vidudienį, važiuodamas iš darbovietės pietauti ir besuklaidinamas automobilio radiją, patikiau stoti, transliuojančią vadinamąs "Moraliosios daugumos" balsą ir išgirdau "... Lithuanian freedom fighter Vilius Bražėnas will speak at the John Birch Society meeting...". Iš tikrųjų, kad Vilius Bražėnas kalbės Baltimorėje, man buvo ne tik žinoma, bet vieno draugo lietuvių, John Birch draugijos nario, buvau įprašytas ir bilietą nusipirkti tą kalbą išklausyti, o visgi lietuvių vardą, ir dar pusėtinai iš tartą, buvo malonu girdėti radijo bangomis.

Su Viliumi Bražėnu teko susipažinti prieš dešimtmetį, kai, dirbdamas Vyt. Volerto vadovaujamoje LB krašto valdyboje, buvau V. Bražėno, jam einant LB Connecticuto apgardo pirmininko pareigas, pakviestas dalyvauti jo suroštamame simpoziume. Jis man sudarė energingo ir nuosirdaus bendruomenininko įspūdį, nors privačiame pokalbyje mūsų nuomonės gerokai išsiskyrė. Jo kaltinimai eilės išėjimo veikėjų komunistinėmis tendencijomis man nebuvo priimtini, ypač kai tuos asmenis gerai pažinojau ir gerbiau. Vėliau, V. Bražėnui išsikėlus į Floridą, dažnai teko mūsų spaudoje skaityti apie jo keliones po įvairius miestus su kalbomis amerikiečiams, aiškinant komunistinio kėslus ir grėsmę. Su gilia pagarba žvelgiau į jo šitokią darbą, nes jis bene vienintelis iš mūsų, nepasitenkinęs tryptimu lietuviškame darže, įsijungęs į amerikiečių organizaciją, veikė pilną laiką skyrė antikomunistinei veiklai.

Tad, tokių minčių vedinas, vakare atsidūriau vieno Baltimorės premiesčio viešbutyje, kur jau buvo susirinkę apie 60 asmenų išklausyti mūsų tautiečio kalbos. Stebėtinais dideliais skaičiais susirinkusiųjų buvo jauno amžiaus, visi baltieji, išskyrus vieną jauną juoduką, prie kurio ir prisėdau. Po vėliavos pagerbimo ir invokacijos buvo gražiai pristatytas Vilius Bražėnas, pabrėžiant, kad jis nuo komunistinio teroro pabėgęs du kart: iš Rusijos ir iš Lietuvos. V. Bražėnas — aukštas, asketiškos, dalinai ir piktos išvaizdos, kalbėjo be rašto, naudodamas amerikiečiams taip įprastus juokus, aišku, ne pašėpiančius lenkus, bet liberalus ir rusus. Nors jo anglų kalbos akcentas stiprokas ir matėsi, kad jam greičiau kalbant amerikiečiai įsitempę stengėsi suprasti, jo žodynas platus ir kalba laisvai valdoma. Kalboje jis dažnai minėjo Lietuvą, pergyvenimus sovietinėje okupacijoje. Įvairius savo argumentus grindė citatomis iš kai kurių knygų ir žurnalų. Retai kada teko matyti auditoriją su tokiu dėmesiu ir pri-

kėtini Viliaus Bražėno kalboje iškelti teiginiai, kaltinę valdžią ar tam tikrus sluoksnius konspiracijomis. Pavyzdžiui ir Viliaus Bražėno kalba nors ir buvo garsinta radijo bangomis, didmiestyje tesutruokė apie 50 klausytojų, daugumoje vienos organizacijos narių, ir jokio atgarsio abiejuose dienraščiuose.

Kelias į altoriaus garbę

J. VAISNORA, MIC

Ark. Jurgio Matulaičio beatifikacijos bylos apžvalga. Generalinės Postuliacijos leidinys 1969 m. Kaina su persiuntimu \$1.00. Gaunama DRAUGE.

LIETUVIAI SIBIRE

Knyga — albumas su daugybe mūsų tremtinių ir kalinių atsiminimų, laiškų, su gausiomis nuotraukomis iš Sibiro, išėjo iš spaudos. Paruošė kun. J. Prunskis, iliustravo dail. J. Strungys, apipavidalino dail. P. Aleksa ir dail. V. Lukas. Išleido Amerikos Lietuvių Biblioteka. 216 psl., kaina \$21.80, su persiuntimu.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

Illinois gyv. dar prideda \$1.40 valstijos mokesčio.

— Suvalkų trikampio ir Lenkijos lietuvių laikraštis "Aušra" pernai atžymėjo 20 metų sukak-tį. Laikraštis dabar pasirodo tik kartą per tris mėnesius, spausdinamas 4.000 egz. tiražu, kurių, turimomis žiniomis, apie 2.000 egz. išplatinama Lietuvoje, o likusieji du tūkstančiai — Suvalkuose ir visoje Lenkijoje.

XX amžiaus madona (paveikslas) apdovanotas aukščiausią premiją tarptautiniame madonų meno festivalyje Los Angeles, Ca. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New York. Tai puošni dail. POVILO PUZINO monografija, kuri yra didelio formato ir talpina 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madona. Kaina su persiuntimu 27 dol. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: svetimtautiui ar lietuviui.

Gaunama DRAUGE, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL. Illinois gyventojai prideda \$1.50 valstijos mokesčio.

DRAUGAS, pirmadienis, 1981 m. rugsėjo mėn. 14 d. 5

Užsienio spauda pažymi, kad svarbus lietuvių palaikyti ir Punsko ir Seinų kioskuose "Auš-ugdyti. Ar Amerikos lietuvių ros" laikraštis yra išperkamas taip greitai išgrobsto savo lietu-per vieną valandą, taip jis yra višką spaudą?

A. + A.

ANTANUI PETRAIČIUI

m i r u s,

reiškiame gilią užuojautą skausmo valandose jo žmonai Janinai, sūnui Romualdui, marčiai Otilijai, anūkams, seserims ir visiems artimiesiems.

ČARNECKAI

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

John G. Evans, Jr. — Stanley P. Evans

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Ave., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS

2424 W. 69th STREET

Tel. RRepublic 7-1213

11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill.

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAIayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. Olympic 2-1003

CHARLES STASUKAITIS

Gordon Funeral Home

1729 S. HALSTED STREET

Tel. 226-1344

A. A.

KUN. STANLEY R. PETRAUSKAS

Buv. Klebonas Sv. Petro ir Povilo parapijos, West Pullman

Mirė rugsėjo 11 d., 1981 m., 140 val. popiet, sulaukęs 74 m. amž. Gimė Lietuvoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime motina Viktorija (Gelažytė-Lazinskaitė), 2 broliai Aleksandras, Ph. D., jo žmona Nonette, ir Pranciškus, Ph. D., jo žmona Josephine, 5 brolių vaikai: Marita, Michalene, Christopher, Victoria ir Amy, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami. Velionis anksčiau buvo paskirtas Sv. Antano parap., Ciceroje. Svc. M. Marijos Gimimo parap., Marquette Parke ir Sv. Jurgio parap. Bridgeporte.

Kūnas bus pašarvotas pirmadienį, 4 val. popiet Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st Street.

Antradienį lankymo valandos nuo 10 val. iki 5 val. popiet; 7 val. vak. bus perkeltas į Sv. Petro ir Povilo bažnyčią, 12433 So. Halsted Street.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugsėjo 16 dieną. Gedulingos Sv. Mišios bus atnašaujamos 11 val. ryto. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Motina, broliai, brolienės ir kiti giminės.

Laid. direkt. Donald A. Petkus — Tel. 476-2345.

Minint

A. + A.

DR. ROMUALDO GINIOČIO

penkerių metų mirties sukaktį, šv. Mišios už jo sielą bus atnašaujamos rugsėjo 16 d., šv. Baltramiejaus bažnyčioje 7:30 val. ryto, Waukegane; Tėvų Jėzuitų koplyčioje Chicagoje, 8 val. ryto; ir Tėvų Pranciškonų koplyčioje, Kennebunkport.

Taip pat šv. Mišios bus atnašaujamos rugsėjo 20 d., sekmadienį, 10:15 val. ryto šv. Baltramiejaus bažnyčioje Waukegane.

Prašome gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti jį savo maldose.

ŽMONA, DUKRA IR SŪNUS

Tik ką išėjo iš spaudos žymiausio anglų XIX šimt. rašytojo R. L. Stevensonso

"SLĖPININGOS NOVELĖS"

Stevensonas laikomas tobuliausiu koki anglai turėjo stilistų. Jo novelės gyvos, pilnos įtampos ir neužmirštos. Jo kūryba patinka visokių amžiaus skaitytojųs. Savo vaizduote pavergia savo originalumu žavi suaugusius, savo stiliumi — senuosius. Visos trys kartos mėgsta jo spalvingumą, ryžtumą ir poetinę drąsą. R. L. Stevensonas yra išgarsėjęs ir savo nuotykių romanu "Lobių sala". "Slėpiningos novelės" išvertė Povilas Gaučys.

Knygos kaina su persiuntimu \$6.95

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai prideda 36 ct. valstijos mokesčio.

Nemanyčiau, kad mums pakeičiui su vienais ar su kitais. Mūsų veikla, ką mes dažnai vadiname kova už Lietuvos laisvę, daugiau sia remiasi pastangomis laimėti viešosios opinijos simpatijas, kad pavergtos Lietuvos byla nebūtų užmiršta ir kad okupantas nes-

Reikia pripažinti, kad šie neiti-

APLIK MUS

× **Dr. Leonas Kriaučiūnas** pirmininkauja komitetui, kuris rengia vyskupui A. Deksnui pagarbimą rugsėjo 23 d., trečiadienį, Lietuvių Tautiniuose namuose.

× **"Draugo" parengimų komitetas** kviečiamas posėdžiui pirmadienį, rugsėjo 14 d. 7 val. vak. marijonų svetainėje prie "Draugo". Bus aptariami banketo eismieji reikalai. Prašome visus komiteto narius atsilankyti.

× **Marijonų Bendradarbių draugijos** svarbus susirinkimas bus rugsėjo 16 d. vienuolyno svetainėje (6336 So. Kilbourn Ave.) 1 val. p. p. Pirmininkė A. Snarskienė primena ir kviečia visas nares ir skyrių atstoves šiame susirinkime dalyvauti, nes reikės pasitarti apie pasirušimą metiniam parengimui.

× **Redaktorius kun. Pr. Garšva** yra išvykęs porai savaitių poilsio. Redakcijos darbe vėl bus rugsėjo 28 d.

× **Alice Stephens**, žymi muzikė, kompozitorė, chorų vedėja, šiuo metu yra paguldyta šv. Kryžiaus ligoninėje. Jau nuo seniai ji jaučiasi negaluoji. Nuo rugsėjo 4 d. ji guli gydytojų priėmimoje šv. Kryžiaus ligoninėje 534 kambaryje.

× **Advokatas Gintaras ir Nijolė Čepėnai**, Chicago, Ill., jaunios kartos "Draugo" skaitytojai, gražindami laimėjimo bilietų šakneles, atsiuntė 13 dol. spaudos paramai. Labai ačiū.

× **Mrs. Anthony Poškus**, Du Bois, Pa., mums rašo: "Siunčiu Jums savo našlės skatiką ir linkiu sėkmės banketui. Te laimima Aukščiausias Jūsų gerus tikslus ir darbus. Jūs esate Lietuvos kampelis svetimoje žemėje, kuris stiprina mūsų tautiniais ir dvasiniais. Nepavarkite sunkiame darbe ir tęskite savo meilę mūsų brangiai tėvynei Lietuvai". Ačiū už gražų laišką ir 10 dol. auką.

× **Dr. Ina Užgrieniė**, Worcester, Mass., pratęsė prenumeratą su 10 dol. auka. P. Andriulis, Hot Springs, Ark. — 5 dol. Jurgis Jurėnas, So. Boston, Mass., A. Obarskis, Hamilton, Ont., Kanada — po 4 dol. Visiems ačiū.

× **Vida ir dr. V. P. Tumasonis**, Palos Park, Ill., vertindami lietuviško dienraščio svarbą mūsų išeivijoje, atsiuntė jo paramai 25 dol. auką su bilietų laimėjimų šaknelėmis. Labai ačiū.

× **Laima Degutis**, Prospect Hts., Ill., mūsų jaunosios kartos "Draugo" skaitytoja, gražindama laimėjimų bilietų šakneles, atsiuntė 30 dol. dienraščio paramai. Nuoširdus ačiū.

× **Chicago's skyriaus ASD valdyba** kviečia Chicago's skyriaus filiteres dalyvauti kandidatų apklausinėjimuose penktadienį, rugsėjo 18 d., 7 val. vak. pas t. n. Indrę Zadeikytę, 9654 S. Kenneth Ave., Oak Lawn. (pr.).

× **"Volungė"**, tai Toronto mišrus choras. Šiam vienetei vadovauja Dalia Viskontienė. Akompanuoja Paulius Vytas. Torontiečiai atliks programą "Margučio" rengiamame A. Vaganaičio kūrinio koncerte, rugsėjo 27 d. 3 v. p. p. Jaunimo centre. Bilietai Vaznelių prekyboje ir "Margučio" raštinėje. (pr.).

× **Šv. Kazimiero Paminklų dirbtuvė**, priešais kapinių, Vilmas Nelsonas savininkas, patarnauja lietuviams virš 60 metų. Atdara kasdieną nuo 8 v. r. iki 5 v. v. Esame toje pačioje vietoje 81-ri metai, t. y. trečioji karta tame patarnavime. Adr. 3914 W. 111th St., tel. 233-6335. (sk.).

× **Elzė Šilbajorienė**, Richmond Hills, N. Y., J. Vizbaras, Dorchester, Mass., atsiuntė po 10 dol. aukų su įvairiomis pastabomis. Ačiū.

× **Adolfas Bagdonas**, St. Petersburg Beach, Fla., atsiuntė 10 dol. auką už bilietus su prašymu: "Gražinu viską. "Draugo" laimėjimai..." Ačiū.

× **Atsiuntė auką Uršulė Skrobotanas** ir S. Stravinskas — po 3 dol. St. Gritėnas — 2.75 dol. L. Matulevičius — 1.28 dol. Ačiū.

× **M. Užgrieniė**, Brookfield, Ill., Stasys Žymantas, Tinley Park, Ill., Ignas Simonaitis, Bloomfield, Conn., J. Sandargas, Ormond Beach, Fla., Eugenija Mališauskas, Dorchester, Mass., visi atsiuntė po 10 dol. aukų kartu su bilietų laimėjimų šaknelėmis. Labai ačiū.

× **Dr. Stanley Strassius**, Ann Arbor, Mich., Jonas Rinkūnas, New Buffalo, Mich., Rimas Bakaitis, Chicago, Ill., Stasė Levanienė, Waterbury, Conn., Irena Ulpa, Dorchester, Mass., gražino laimėjimo bilietų šakneles ir pridėjo po 10 dol. aukų. Nuoširdus ačiū.

× **J. Kviecinskis**, Toronto, Ont., Kanada, Kazys Viliūnas, Chicago, Ill., Stasys Rudys, Worcester, Mass., J. Levenis, Toronto, Ont., Kanada, visi atsiuntė po 10 dol. aukų, gražindami bilietų šakneles. Labai ačiū.

× **Martin ir Gražina Karsas**, Phoenix, Ariz., V. A. ir Stasė Mažeikiai, Clinton, Iowa, Jonas Latvys, Chicago, Ill., prie gražinamų bilietų šaknelių kiekvienas pridėjo po 10 dol. aukų. Labai ačiū.

× **Vytautas Girnius**, Chicago, Ill., Leonas Krajauskas, New Buffalo, Mich., Bronius A. Zemliauskas, Spring Hill, Fla., visi atsiuntė po 10 dol. aukų. Ačiū.

× **B. Jablonskis**, Aurora, Ill., mūsų nuoširdus bendradarbis, J. Gudaitis, St. Louis, Md., Cecilija Stasiūnas, Phoenix, Ariz., K. ir S. Sakys, Glendale, Cal., atsiuntė po 10 dol. aukų ir gražino laimėjimų bilietų šakneles. Dėkojame.

× **Vincent Maknavičius**, Cicero, Ill., Pranas Gustas, Sudbury, Ont., Kanada, Jonas Krikščionas, Canton, Mich., Stanley A. Reluga, Detroit, Mich., Jonas Kazlauskas, Baltimore, Md., visi atsiuntė po 10 dol. aukų ir gražino bilietų šakneles. Labai ačiū.

× **Dr. Elena Repšienė**, dr. Linas Sidrys, dr. A. B. Gleveckas, Chicago, Ill., gražindami laimėjimų šakneles, pridėjo po 10 dol. aukų. Ačiū.

× **Kun. L. Dieninis**, Harrisville, Mich., dr. John Jusionis, Santa Monica, Cal., atsiuntė po 10 dol. aukų už pristatytus laimėjimo bilietus. Ačiū.

× **Jonas Aušūra**, John's Log Cabin, Lebanon, Conn., pratęsdamas "Draugo" prenumeratą, atsiuntė 15 dol. dienraščio paramai. Labai dėkojame.

× **Vacys Dzenkauskas**, Pompano Beach, Fla., Vincas Keršys, Rockford, Ill., Pranas Juciūnas, Scranton, Pa., atsiuntė įvairiomis progomis po 10 dol. aukų. Ačiū.

× **Dr. Juozas Briedis**, Lemont, Ill., Albertas Stočkus, Chicago, Ill., pratęsdami prenumeratą, pridėjo po 8 dol. aukų. Labai ačiū.

× **Dr. maj. A. Deveikis**, APO New York, pratęsdama prenumeratą, pridėjo 10 dol. auką. Theodora Kuzas, Chicago, Ill. — 8 dol. Ačiū.

× **Kardiologams reikalinga** ofiso tarnautoja (receptionist). "Resume" siųsti adr.: Mrs. Von Tel Gazda, 6132 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60629. (sk.).

Sol. Algis Grigas duos trumpą dainą: ir arių koncertą "Draugo" bankete rugsėjo 19 d. Jaunimo Centre. Jam akompanuos muz. Alvydas Vasaitis. Nuotraukoje sol. A. Grigas po operos "I Lituani" pastatymo su savo vaikais — Paulium, Dalia ir Rimu.

PAS. LIET. GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos suvažiavimas 1981 m. rugsėjo 5-6 dienomis Chicagoje, Continental Plaza viešbutyje, praėjo su dideliu pasisekimu. Užsiregistravusių gydytojų, kurie mokėjo registracijos mokestį, buvo 115, be jų dalyvavo daug gydytojų rezidentų ir medicinos bei odontologijos studentų.

Suvažiavimas prasidėjo šeštadienį 9 val. ryto gydytojų registracija, kurią pravedė Ill. Liet. Gyd. d-jos Pagalbinio moterų vieneto narės. Be registracijos vokų ir programų buvo tik ką išėjus prieš suvažiavimą naujo redaktoriaus dr. V. Šaulio dėka "Medicinos" žurnalas ir Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos gydytojų antraščių knygutė, specialiai šiam suvažiavimui surinkta ir paruošta dr. Alinos Lipskienės. 10:30 val. prasidėjo "stalo" diskusijos iš karto dvejose kambaryuose.

1. "Jaunieji gydytojai — sąjungos ateitis". Dalyvavo apie 20 gydytojų, diskusijoms vadovavo ir jas pravedė dr. Jonas Daugirdas. Diskusijos praėjo entuziastinio atmosferoje ir davė daug naujų sumanymų bei idėjų.

2. "Kokie galimi ryšiai su okupuotais Lietuvos gydytojais". Diskusijų vadovu buvo med. studentas Petras Kisielius ir skaidrės iš Lietuvos rodė dr. Leonas Seibutis. Atrodo, kad ši tema turėjo didesnę pasisekimą, nes prisirinko pilnas kambarys gydytojų ir svečių. Petras Kisielius labai gražiai ir tvarkingai pravedė visą diskusijų eigą, daugumas dalyvių gyvai ir entuziastingai pareiškė savo nuomones.

1 val. p. p. įvyko oficialus suvažiavimo atidarymas. Suvažiavimą atidarė Ill. Liet. Gyd. d-jos pirmininkas, šio suvažiavimo šeimininkas, dr. Pranas Sutkus. Trumpu žodžiu pasveikino susirinkusius, kurių buvo pilna salė. Svečių tarpe buvo Lietuvos generalinė konsulė J. Daužvardienė, vysk. V. Brizgys, Vlisko pirm. dr. Kazys Bobelis, PLB valdybos pirm. Vytautas Kamantas, JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkus, Alto pirm. dr. K. Sidlauskas, RALB pirm. dr. Vytautas Dargis ir kiti.

Pakvieta vysk. V. Brizgį invokacijai. JAV ir Lietuvos himnus giedojo solistė Audronė Gaižiūnienė, akompanavo muz. Alvydas Vasaitis. Po vakarienos s-gos pirm. pristatė savo buvusią valdybą: dr. Aliciją Ruibienę, vicepirm. dr. Aliną Lipskienę, v. sekr.-įzd. ir dr. Joną Daugirdą, sekretorių. Po to pranešė, kad jau turime naują PLGS ir ALGS pirmininką dr. Joną Valaitį. Iškvietas dr. J. Valaitis pristatė savo naują valdybą: vicepirm. dr. Jonas Daugirdas ir sekr. -įzd. dr. Arvydas Vanagūnas.

Pasibaigus programai ir vakarienei, tęsėsi šokiai, grojant visų mėgiamam Neo-Lithuanų

Liet. gener. konsulas Vytautas Čekanauskas iš Los Angeles, Liet. general. konsulas dr. Jonas Žmuidzinis iš Toronto, Lietuvos atstovas D. Britanijoje Vincas Balickas, Vlisko pirm. dr. Kazys Bobelis, Alto pirm. dr. Kazys Sidlauskas, Pasaulio Liet. Bendruomenės valdybos pirm. Vytautas Kamantas JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkus, RALB pirm. dr. Vytautas Dargis, Balfo pirm. Marija Rudienė. Iš Australijos: Melbourne Liet. Gyd. d-jos pirm. dr. Kazys Ždanis ir Sydnejaus Liet. Gyd. draugijos sekr. dr. Rūta Kavallauskaitė.

Suvažiavimo svečias paskaitininkas buvo visiems gerai žinomas žurnalistas, įdomus kalbėtojas Bronys Ralla. Jis kalbėjo apie lietuvių tautos tragediją ir heroiką. Paskaita buvo labai įdomi, nauja savo išskirtomis mintimis ir leidžianti pažvelgti į mūsų praeitį, o gal ir ateitį iš kitokios perspektyvos.

Salėje tuo pačiu metu vyko dr. Kazio Pemkaus dokumentacinė paroda apie Panevėžio nužudytus lietuvių gydytojus.

Vakare gražioje Vellingtone salėje buvo suvažiavimo pobūvis — banketas. Šio vakaro šeimininkė Ill. Liet. Gyd. d-jos Pag. moterų vieneto pirm. Stasė Labanauskienė pasveikino svečius ir gydytojus, kurių buvo netoli 300 ir pakvietė PLGS pirm. dr. D. Giedraitį. Jis pasveikino svečius, pasidžiaugė gausiu visų dalyvavimu ir pranešė, kad sąjungos valdyba šio suvažiavimo metu yra nutarusi pagerbti ir suteikti ypatingą atžymėjimą buvusiam Vytauto Didžio universiteto Medicinos fakulteto dekanui prof. dr. Juozui Meškauskui. Iškvietus prof. dr. J. Meškauską, dr. Giedraitis ir S. Labanauskienė įteikė jam atžymėjimą Pasaulio Liet. Gyd. s-gos vardu. Prof. dr. J. Meškauskas, priimdamas šį atžymėjimą, padėkojo PLG s-gai už pagerbimą ir sakė, kad šį atžymėjimą priima ne tiek kaip jo asmeninį pagerbimą, bet kaip įvertinimą Vyt. Didžio universiteto Medicinos fakulteto.

Meninę vakaro programą atliko solistė Audronė Gaižiūnienė, akomponavo muz. Alvydas Vasaitis.

Po vakarienos s-gos pirm. pristatė savo buvusią valdybą: dr. Aliciją Ruibienę, vicepirm. dr. Aliną Lipskienę, v. sekr.-įzd. ir dr. Joną Daugirdą, sekretorių. Po to pranešė, kad jau turime naują PLGS ir ALGS pirmininką dr. Joną Valaitį. Iškvietas dr. J. Valaitis pristatė savo naują valdybą: vicepirm. dr. Jonas Daugirdas ir sekr. -įzd. dr. Arvydas Vanagūnas.

Pasibaigus programai ir vakarienei, tęsėsi šokiai, grojant visų mėgiamam Neo-Lithuanų

orkestrui.

Sekmadienį, rugsėjo 6 d., antra suvažiavimo diena prasidėjo pamaldomis už mirusius lietuvių gydytojus 10 v. r. Jėzuitų koplyčioje. Vyną ir duoną prie altoriaus nešė pirm. dr. Z. Giedraitis ir vicepirm. dr. Ruibienė. Pamaldų metu koplyčioje giedojo sol. A. Gaižiūnienė, vargonais grojo muz. M. Motekaitis. Po pamaldų buvo padėtas vainikas prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę ir sugiedotas Lietuvos himnas.

Po trumpų priešpiečių J. C. kavinėje vėl visi gydytojai skubėjo atgal į viešbutį, nes 1 val. p. p. prasidėjo mokslinė programa. Mokslinės programos tema: "Skrandžio ir įvylikapirštės žarnos opaligų tyrimas bei terapija". Mokslinės programos moderatorius — dr. Jonas Daugirdas. Paskaitininkai buvo: dr. Kazys Ambrozaitis, dr. Leonas Bekeris, dr. Tomas Kisielius, dr. Rasa Šilenaitė, dr. Arvydas Vanagūnas. Svečiai paskaitininkais buvo dr. Michael Cannon ir dr. Esam Dajani.

Užbaigiamą darbo posėdį atidarė ir pravedė s-gos pirm. dr. D. Giedraitis. V. sekr.-įzd. dr. A. Lipskienė padarė pranešimą iš sąjungos dvejų metų veiklos. Buvo pristatyta nauja sąjungos centro valdyba, vicepirmininkai, direktoriai, revizijos komisija ir garbės teismo nariai. "Medicinos" žurnalo redaktorių pakviestas dr. V. Šaulys.

Rezoliucijų komisija padarė pranešimą apie savo nutarimus ir pasiūlymus juos vykdyti naujai P. ir ALGS-gos centro valdybai.

Sekė atskirų draugijų pirmininkų ar jų atstovų pranešimai: Kanada — dr. A. Barkauskas, sekr.-įzd., Ohio — dr. H. Brazaitis, pirm. New Yorko — dr. V. Avizonis, pirm., California — dr. Z. Brinkis, Ill. — dr. P. Sutkus, pirm. Nebuvo pranešimo iš Michigano. Pavieniai buvo pristatyti: dr. K. Bobelis ir dr. A. ir E. Miliai iš Floridos, dr. P. Vitėnas iš Louisianos, dr. A. Grušnys iš Kansas.

"Medicinos" žurnalo ir Medicinos istorijos reikalais kalbėjo dr. Vacys Šaulys. Diskusijų nutarimus ir išvadas pranešė dr. J. Daugirdas. Po trumpų klausimų ir naujų sumanymų bei idėjų pareiškimo, dr. D. Giedraitis padėkojo dr. A. Ruibienei ir dr. A. Lipskieniui ir ypatingą padėką pareiškė dr. J. Daugirdui už mokslinės programos pravedimą.

Tuo suvažiavimas oficialiai buvo baigtas. Po to dar buvo bendra gydytojų vakariene, kaip ir atsisveikinimas ar tarimas iki pasimatymo už 2-jų metų.

A. L.

Dievas turi dvi buveines: vieną Danguje, kitą nuolankioje, dėkojoje širdyje. J. Walton

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBESE

— Kompozitorius Bruno Markaitis rašo trijų veiksmų operą, vardu "Kalanta". Šios operos mintį jis brandino ilgesnį laiką, ir įžanginiai darbai jau gerokai pažengę. Operos libretas, kuris bus išverstas ir į anglų kalbą, kuriamas poeto Bernardo Brazdžionio. Opera rašoma Romo Kalantos didvyriškos mirties dešimtmečiui paminėti.

KANADOJE

— Kanados Lietuvių Fondas, įsteigtas 1962 m., jau pasiekė 400,000 dol. kapitalą, kaip ir JAV Lietuvių Fondas, vadovaujasi šūkiu: kapitalas Lietuvai — nuosimčiai lietuvių, iš palūkanų finansuoja Kanados lietuvių kultūrinę veiklą. JAV Lietuvių Fondas jau pradėjo trečią milijoną dolerių.

OKUP. LIETUVOJE

— Neseniai gautomis žiniomis, Sirvintuose gegužės pabaigoje buvo didžiulis uraganas. Stebėtojai, nuvykę po audros, sakė, kad pirmą kartą matė tokias pasekmes. Pakelė išrauti medžiai buvo be lapų ar žievės; namai sugriauti, kaip po bombardavimų; keturių tonų gelžbetoniniai bloklai nunešti keliasdešimt metrų; išvartų automobiliai, traktoriai ir sunkvežimiai; asfaltas išluptas tiesiog lopais. Vietinis aiškines, kad matės, kaip arklys, vėjo iškeltas 30-40 metrų į aukštį, skrajojo beveik kaip paukštis. Praneša-

Lietuvių Bendruomenės 1980 m. Literatūros premiją laimėjusi knyga

Kazio Bradūno

UŽEIGOJE PRIE VILNIAUS VIEŠKELIO

Jau išleista Ateities leidyklos.

Poetine forma rinkinyje išsako mas pavienio žmogaus ir mūsų tautos likimas, virstantis viską apibendrinančiu užiegos įvaizdžiu.

Knyga jau gaunama DRAUGE, kaina — 6 dol., su persiuntimu — 6 dol. 85 centai.

Jau išėjo

IŠVEŽTŲJŲ LIETUVIŲ SĄRAŠAS

STALINO TERORAS 1940-1941

Sudarė LEONARDAS KERULIS

Įvadą lietuvių, anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis parašė DR. VYTAUTAS VARDYS, Oklahomos universiteto politinių mokslų profesorius.

Išleido Pasaulio lietuvių archyvas. Finansavo Lietuvių Bendruomenės JAV Krašto valdyba — Visuomeninių reikalų tarnyba.

Sąrašas apima 19,285 vardus iš bendro 34,000 išeivųjų per pirmuosius 1941 birželio 14-21 treimius. Tokio sąrašo iki šiol neturėjome.

Autorius žinias rinko iš visų prieinamų šaltinių ir liūdninkų daugiau negu 30 metų. Kiek yra žinoma, sąraše nurodytas ir tolimesnis išeivųjų ir jų šeimų likimas.

Knyga yra didelio formato, 10" x 8", kietais viršeliais, 520 puslapių. Kaina su persiuntimu \$21.95.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street,

Chicago, Illinois 60629

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.20 valstijos mokesčio.

LIETUVOS BAŽNYČIOS

1-mas tomas. Telšių Vyskupija

BRONIUS KVIKLYS

Telšių vyskupija yra 1-as tomas iš LIETUVOS BAŽNYČIŲ serijos leidžiamų knygų.

Leidinyje geras paruoštas. Taipina bažnyčių nuotraukas, o taip palikti ateities kartoms galimai tikresnį ir neįsikeičiantį mūsų bažnyčių ir kitų religinių pastatų vaizdą, kad ateities lietuvių kartos matytų, kiek daug meniškių religinių ir architektūrinių vertybių Lietuvos žmonės amžių bėgyje savo Viešpaties garbei yra sukūrę — tai kaip rašo autorius knygos įvade.

"Vienas pagrindinių šios knygos tikslų yra uždokumentuoti ir patį jų buvusių vadovų, darbininkų gyvą ar nužudytų, mirusių ar dar gyvenančių išeivijoje. Didelio formato, 400 pusl. Kieti viršeliai. Tekstą surinko DRAUGO spaustuve. Spausdino MORKUNO spaustuve. Išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla. Kaina su persiuntimu \$22.50. Illinois gyventojai dar pridėda \$1.20 valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

ma, kad panašus uraganas nušautus švenčionių rajoną liepos 21 d.

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS

2649 W. 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

Tel. 776-5162

Kasdien 9-6 val. vak.

Šeštad. 9-12 val.

ir pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue

Chicago, Illinois 60629

Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.

Šeštad. 9 val. r. iki 1 val. d.

DAUGYBĖ LIETUVOS MIEŠTŲ

LIŲ aprašoma dr. J. Valšnoros, Mirtinjoje:

"MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE"

★

Knyga yra tik teologinė, ji dėl jomų vietovių aprašymo ir dėl jo gausios istorinės medžiagos tinka pa siskaityti kiekvienam lietuviui. Bendominčiam Lietuvos istorija ar vie ovėms. Knyga didelio formato, 440 psl. — kaina \$3.85. Galima ją įsigyti "Drauge".

A DREAM OF FREEDOM

ANDRES KUNG

Four decades of national survival versus Russian imperialism in Estonia, Latvia and Lithuania.

1940-1980

Published in 1980 by Boreas Publishing House, Cariff, Great Britain. Hard Cover, 272 pages.

Autorius yra estų kilmės, gimęs 1945 m. Švedijoje. Jis yra parašęs 24 knygas švedų kalboje, kurios daugumoje yra išverstos į anglų, vokiečių, japonų, latvių, norvegų, suomių ir į kitas kalbas.

Kaina su persiuntimu \$18.80.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street,

Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.05 valstijos mokesčio.